

V I E N Y B Ī Ē

71 M. 38 M.

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

1957 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 27 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAINA 15 c.

Vakariečių nota Sovietų Sąjungai

Amerika, Anglija ir Prancūzija šią savaitę panašiomis, bet atskiromis notomis Maskvai, ragino Sovietų Sąjungą atsakyti kiršinimo politikos Viduriniuose Rytuose.

Trys vakarų valstybės ypatingai kaltino Kremlį didinimu Viduriniuose Rytuose įtampų, siunčiant tenai didelius sovietinio bloko valstybių ginklų kiekius, varant propagandos kampaniją arabų valstybėms suskaldyti.

Amerika savo notoje pavadinno Sovietų Sąjungą atsakinga už įtampas Viduriniuose Rytuose ir dar kartą patvirtino Amerikos pasiryžimą išsaugoti toje srityje nepriklausomybę.

- Pietinėje Australijos dalyje pradėti anglų ir australų bandymai su atominiais ginklais.
- Sovietų Sąjunga šią savaitę įvykdė trečią branduolinių sprogimų šių metų bandymų serijoje. Bomba buvusi vandenilinė ir sprogdymas įvyko Arktikoje.
- Sovietų kariuomenė ir laivynas šiuo metu atlieka manevrus, su atominiais ginklais.
- Maskva skelbia, kad Latvijoje suimtas neseniai atvykęs iš vakarų tūlas Bromberg, apkaltintas šnipinėjimu. Jį iškūnėdęs kitas latvis Zarins, suimtas pernai, taip pat už šnipinėjimą.
- Gomulka pareiškė, kad Lenkija ir Jugoslavija neketina sudaryti vadinamos Varšuva-Bielgradas ašies.
- Amerikos komunistų dienaštis Daily Worker dėl finansinių sunkumų, sumažėjęs skaitytojams net 80%, išėis tik 4 psl. keturias dienas savaitėje.

DEŠINĖJE: Šiomis dienomis Trečiokų rezidencijoje Newark įvyko Pasaulio Lietuvių Seimo biudžeto komisijos posėdis. Buvo atvykęs iš Philadelphijos adv. Ch. S. Cheledenas (sveikinasis su prelatu J. Balkūnu), Liberty Federal Savings and Loan Association prezidentas, tos komisijos pirmininkas, ir patiekė savo planą, liečiantį to biudžeto sudarymą. Tiek seimui šaukti komiteto pirmininkas prelatas J. Balkūnas, tiek jo išdėtininkas A. S. Trečiokas mano, kad tam biudžetui sudaryti reikia apie 35,000 dolerių. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas, su koncertu, parodomis ir sportiniais žaidimais, numatomas sušaukti ateinančių metų rudenį. Iš kairės į dešinę: Julius Paknis, Ignas Budreckis, prelatas J. Balkūnas, A. S. Trečiokas ir adv. Ch. S. Cheledenas.

Vienybės nuotrauka

KARIUOMENĖ GRAŽINO RAMYBĘ LITTLE ROCK GYVENTOJAMS

Prezidentas Eisenhoweris įrodė, kad Amerikoje įstatymai, bet ne žmonių saivalė, yra aukščiausias veiksnys

Prezidentas Eisenhoweris antradienį vakare per radiją ir televiziją kreipėsi iš naujo į Little Rock, Ark., įstatymo besilaikančius gyventojus, prašydamas padėti įgyvendinti mokyklų integraciją šiame mieste.

Prezidentas pranešė, kad jis įsakė pasiūsti federalinę kariuomenę į Little Rock miestą, kad išvengtų netvarkos, kuri gali kilti dėl federalinio

teismo įsakymo neklausymo ir jis prižadėjo atitraukti kariuomenės dalinius, kai tik tvarka ir ramybė bus sugrąžinta.

Tuo metu kai prezidentas Eisenhoweris kalbėjo, Amerikos kariuomenės vadovybė pasiuntė tūkstantį parašutininčių į Little Rock miestą. Dalis jų tuojau užėmė postus. Prie mokyklų buvo išstatyta sargyba, pro kurią praleidžiami mokiniai, mokytojai, lakrašti-

ninkai ir toj apylinkėj gyveną žmonės. Gi Arkansas milicijai įsakyta būti pasiruošusiai, nes prezidento įsakymu ji pereina federalinės valdžios žinion ir bus panaudota teismo įsakymų vykdymui.

Savo kalboj į tautą prezidentas Eisenhoweris pažymėjo, kad federalinis teismas

Tesinys 4 psl.

Raudonoji Kinija nepriimta į JT

Sovietinio bloko valstybės į JT sesijos darbotvarkę buvo įrašiusios komunistinės Kinijos priėmimą JT nariu.

Visumos susirinkimas pasisakė prieš komunistinės Kinijos priėmimo svarstymą šioje sesijoje. Prieš svarstymą balsavo 47 valstybės, už -- 27.

Amerikos atstovas Lodge priminė, kad JT oficialiai yra pasmerkusios už agresiją Korejoje.

JT chartoj pasakyta, kad šios organizacijos nariai privalo branginti taiką. Tačiau praeitis rodo, kad komunistinei Kinijai taika nerūpi.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY

Established in 1886

Juozas Tysliava

Editor and Publisher

Vytautas Gedgaudas

Managing Editor

Vytautas Meskauskas

Associate Editor

Valeris Tysliava

Business Manager

Editorial and Business Offices:
412 Bedford Ave., Brooklyn 11,
N. Y. Tel. EVergreen 4-0862.

Entered as Second Class Matter
October 23, 1907 at the Post
Office of Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES: USA,
Canada and Other Countries,
\$7.00 for One Year.

ADVERTISING RATES on appli-
cation.

PJT pradėjo ketvirtą sesiją

Rugsėjo 17 d. New Yorke Carnegie Endowment rūmuose Pavergtųjų Jungtinių Tautų pilnatis pradėjo savo veiklos ketvirtuosius metus - ketvirtąją sesiją. Ilgesniu žodžiu PJT pirmininkas dr. V. Masens apžvelgė praėjusių metų veiklos kelią, išskeldamas artimos ateities pagrindinius uždavinius. Patvirtinus delegacijų kredencialus, pirmuoju punktu buvo svarstomas pranešimas ir deklaracijos projektas Jungtinėms Tautoms dėl Sovietų Sąjungos (vykdyto Baltijos valstybių suvereninių teisių užgrobimo ir dėl Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Rumunijos ir Vengrijos neteisėto atstovavimo Jungtinėse Tautose. Po to buvo diskutuota ir priimta bendroji ketvirtosios sesijos darbotvarkė, kuri numato 33 klausimus: sovietinis kolonializmas, žmogaus teisių paneigimas sovietinėje sistemoje, neutralumo pagrindai, sovietinės deportacijos, sovietinio svietimo diskriminacinis pobūdis, darbininkų padėtis sovietinėje sistemoje, deportacijos, religijos ir bažnyčių padėtis ir kt.

Patvirtinus Bendrųjų Reikalų Komiteto sudėtį, kuri palikta ta pati kaip pernai: pirmininkas dr. Masens (Latvija), vicepirmininkas dr. Dimitrov (Bulgarija), gen. sekretorius H. Coste (Rumunija) ir gen. sekretoriaus pavaduotojas N. Kotta (Albanija), sesijos organizaciniai formalumai buvo baigti.

Antrasis popietinis posėdis apsvaistė ir priėmė socialinės komisijos pateiktą dr. A. Trimako paruoštą raportą dėl sovietinių deportacijų. Šiuo klausimu PJT jau keliais atvejais yra pasisakiusios, bet pastarųjų metų sovietų praktikuojami nauji deportacijų pavaldai ir ypač plačiai vykdomos deportacijos po Vengrijos sukilimo pavengrijos sukilimo pakartotinai atkreipė PJT dėmesį speliuoti į Jungtines Tautas ir tarptautinę opiniją prieš nesiliaujamą sovietinį genocido nusikaltimo tęsimą.

Antruoju popietinio posėdžio klausimu ėjo rezoliucija dėl Jungtinių Tautų pasisakymo Vengrijos byloje. PJT reikalauja, kad Vengrijos byla būtų

JIEŠKOMI

Andriuška, Juozas, sūn. Juozas.

Bortkevičius, Jonas, veterinarijos gydytojas.

Civinskas, Romanas.

Glūšauskas, gyvenęs Detroit.

Guderis-Uderis, Jonas, Augustinas, Pranciška ir Petronėlė.

Hichs-Jones, Valerija, gyvenusi Detroit, Mich. 14034 Trinity St.

Jakubėnas, Alfonsas, sūn. Adomo.

Jones-Hichs, Valerija, gyvenusi Detroit, Mich. 14034 Trinity St.

Jurkonis, Tamošius, ir dvi seserys, iš Vainiūnų k., Kapčiamiesčio val. Seinų aps.

Juškevičius, Stasys, iš Naujamišės, Tauragės aps.

Kaminskas, Aleksas, iš Verbiškių k., Jėzmo val.

Kažemekas, Pranas sūn. Kazlo.

Konstantinavičius, Jonas.

Lenkšienė, Juozapa.

Lukošauskas, Antanas.

Monkevičius, Boleslovas ir Pranas, sūnūs Prano, iš Drobukščių k., Varnių val., Telšių aps.

Petraitis, Kazimieras, sūn. Juozo.

Popiera, Kazys, sūn. Juozas.

Rubinienė, Matilda.

Ruočkus, Juozas, Vincas, ir Teofilija.

Savickienė-Silickaitė, Ada.

Šimkus, Jonas, g. 1926 m. Tverų val., Telšių ap.

Stalmokas, Konstantinas ir Mykolas, sūn. Juozas.

Subačius, Vincentas (William), iš Karalionių k., Kapčiamiesčio val., Seinų ap.

Sutkus, Jonas ir Sutkienė, Marija.

Terminienė, Marcelė.

Vileišis, Andrius, sūn. Juozas, g. 1924 m.

Vileišis, Povilas, sūn. Juozas, iš Kybartų.

Vitkevičius, Antanas, sūn. Antano.

Zasitis, Jokūbas ir Stasys, sūn. Jokūbo, iš Stirbių k., Vieviržėnų val.

Zemaitis, Juozas, sūn. Juozas, iš Elmantų k., Eržvilko val., Tauragės ap.

Zukauskaitė-Andriukaitienė, Marijona, dukterė Igno.

Jieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York 24, N. Y.

SKAUTŲ ŽINIAI

KSS Prezidiumas atsižvelgdamas į šiek tiek pavėluotą šauklo išsiuntinėjimą, savo posėdyje nutarė registruoti laiką ir kandidatų siūlymą į Lietuvos Skautų Sąjungos valdomuosius organus praėjusi iki š. m. spalio mėnesio 1 d.

(traukta į JT XII sesijos darbotvarkę pirmumo teise ir kad Sov. Sąjungai būtų pritaikytos kolektyvinės JT narių sankcijos. Kitas PJT posėdis numatytas spalio 2 d. Laukiama svečiai iš Europos Tarybos Patariamojo Seimo.

TARP MŪSŲ KALBANT...

NESAKĖ BALTA KUR YRA JUODA...

Prancūzų rašytojas Andre Gide kadaise rašė: "Net jei man įrodytų, kad visi tie dalykai tiesa, aš nenustosiu tikėjęs į rusų revoliuciją". Deja, kai jis nuvyko į Sovietų Sąjungą, nustojo tikėjęs. Jis iš karto pamatė, kad jam melavo, net labai melavo.

Dabar istorija pasikartojo su kitu prancūzų rašytoju, komunistinio laikraščio *Lettres Francaises* redaktoriumi Jacques Lanzmann, kurį partija buvo pasiuntusi į Sovietų Sąjungą, susipažinti su jos gyvenimu, kad parašytų komentarus Prancūzijoje ruošiamam apie Sovietų Sąjungą albumui. Deja, kai Lanzmann parašė komentarus, partija atsisakė spausdinti, nes tai ką jis parašė, nesutapo su sovietine propaganda.

Savo akimis pamatęs didelę rusų tautos mizeriją, Lanzmann rašė:

"Rusams trūksta visko, kas reikalinga kasdieniam gyvenimui. Nebijokime pasakyti, kad rusas yra lyg vargšas negras (Afrikos), kuris mėgsta viską kas blizga... Amerikiečiai, vietoj siuntę balionus su atsišaukimais, daugiau laimėtų pasiųsdami stiklinius karolius..."

"Štai kokie rezultatai 40 metų teroro, žudynių, suvaržymų ir kovos... vardan didžiojo tikslo, kad sukurus socializmą, kuris atidarytų naują erą, kurioj visi žmonės rastų laimę. Rusų tauta pasiekė tokį perijodą, rašo Jacques Lanzmann, kad žmonės prilygsta Afrikos džunglių negrams, kurie džiaugiasi kišenišiais peiliukais..."

Neseniai R. Mizara Laisvėje rašė: "Prostituciją gimdo santvarka, socialinis neteisėtumas, skurdas, vargas". Atrodo, kad tai tiesa, nes J. Lanzmann Rusijoje rado taip issivysčiusią prostituciją, kaip jam neteko matyti jokiam kitame krašte vakaruose.

Už tai, kad jis nepasakė balta, kur yra juoda, J. Lanzmann buvo iš partijos pašalintas vieneriems metams.

Iš p. J. Audėno gautas senkančio turinio laiškas:

Š. m. rugsėjo 18 d. VIENYBĖS Nr. 37 dar kartą kai kas yra iš liaudininkų vidaus gyvenimo paliesta, surisiant su tuo, kas buvo rašyta š. m. Vienybės Nr. 15.

Atsiliepdamas į Vienybės Nr. 15 žinutę aš š. m. balandžio 17 d. Vienybėje paneigiau, kad "jokiam liaudininkui partijos teisme nėra bylos užvestos."

Dabar Tamsta suponuojate mane netiesą parašius, nes tas mano paneigimas "nieko nepaneigia".

Leiskite trumpai paaiškinti kaip buvo ir kaip yra, kad vėl tarp mūsų nekiltų nesupratimo, kuris gerb. Vienybės skaitytojams, manau, yra nežinomas.

1955 m. spalio 8 d. p. H. Blazas padavė Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos Garbės Teismui skundą prieš p. J. Makauskį. Garbės teismas, 1956 m. liepos 7 d. išnagrinėjęs minėtą skundą, nutarė bylą nutraukti. Tuo ši byla garbės teisme ir buvo baigta net devyniais mėnesiais anksčiau, negu Vienybės bylos užvedimą konstatavo. Kitos jokios bylos garbės teis-

me nebuvo ir nėra užvestos.

Manau, kad esu visiškai teisingas teigęs, kad garbės teisme nėra bylos užvestos, nes tada užvestoji byla jau buvo seniai išspręsta ir laikoma nebėsama. Aš neteigiau, kad bylos nebuvo.

Su didžia pagarba,

J. Audėnas

Šį kartą jau asmeniškai, bet ne kaip Valstiečių Liaudininkų Sąjungos gen. sekretorius, p. J. Audėnas atsiliepiu, žaisdamas žodžiais: suprasit, kad buvo, o jei sakot, kad yra, tai tuo laiku nėra.

Su H. Blazo skundu prieš J. Makauskį buvo baigta, tai tiesa, bet tuo laiku, kai Vienybė rašė, Centro Komitete gulėjo J. Makauskio skundas prieš H. Blazą, kuris buvo baigtas svarstyti tik š. m. liepos mėnesį.

★ Besikalbant su vienu kitu, kartais tenka išgirsti suabejojimą Lietuvos išlaisvinimu. Svarbiausia yra neprarasti viltį. Vienas romėnas, kai Hanibalas buvo apgulęs Romą, usipirko sklypą, kuriame kartaginiečiai buvo pasistatę

palapines. Nes jis buvo tikras, kad Hanibalas tik laikinai bus Romoje. Kiek gi šandien mūsų tarpe atsirastų tokių romėnų?

★ Praeitą savaitę pas Trečiokus Newarko buvo didelis būrys svečių. Prie gražiai paruošto J. Trečiokienės stalo, išėjo kalba, kaip vieni klaidžiojo, kol rado jų namus. Išgirdęs, prel. J. Balkūnas pastebėjo: "Su mano vikaru Lekašiumi buvo geriau. Jis važiavo automobiliu iš New Yorko į Philadelphia. Po kelių valandų ramios kelionės, jam parūpo, kodėl vis neprivažiuoja Philadelphia? Nutarė sustoti pirmame mieste ir pasiklausti, kaip dar toli. "Jūs esate Baltimorėje", atsakė jam garazistas.

★ Kanados LB Kultūros Fondo jaunimo dramos konkurso jury atmetė St. Lauciaus, Vyr. Alanto ir kitų atsiųstus veikalus, radę "nepakankamai literatūriškai vertingus ir sceniškus".

★ Jonas Jablonskis, vienas žymiausių Lietuvos kalbininkų, mėgdavęs dalbėtis su sodžiaus žmonėmis, norėdamas išgirsti ką svarbaus kalbos mokslui. Iš savo nepasisekimų patardavo kitiems sodžiaus žmonių neklausinėti, tik klausytis ir rašyti. Kai J. Jablonskis buvęs jaunas, norėjęs sužinoti, ar žemaičiai tam tikrų veiksmazodžių, numetę esamojo laiko trečiojo asmens galūnę a (pvz. važiuoja), dar pasilieka j, ar ne. Kartą važiuojo su vienu žemaičiu apie Kelmę ir sako jam: "Aš važiuju". Žemaitis atsakė: "Tap, tap, puonali!" Toliau Jablonskis sako: "Tu važiuoji". Žemaitis vėl: "Tap, tap, puonali!" Paskiau Jablonskis klausia: "Vuo ons kon dara?", laukdamas atsakymo "važiu" arba "važiuji". O žemaitis, pamatęs netoliese einant žmogų, atsakė: "Ons tuoks soskis, ons piest št!"

SPAUDOS SKEVELDROS.

★ "Kodėl jam (Vyt. Širvydui) užkliūna kiekvienas JAV užsienio politikos vertinimas lietuviškoje spaudoje, tarytum kaikieno pavestas dėtušis einas politruko pareigas?" -- G. Galva.

★ "Nemiegok, bet melskis. Ateina sūdna diena" -- Vilnis.

★ "Ramiojo vandenyno pakrantėm tebevaikšto šv. Pranciškus: nuo San Francisco iki Los Angeles, pakelį sutikdamas šv. Petrą, šv. Barborą, šv. Moniką ir dar daug kitų šventųjų" -- Draugas.

P. Dantas

APLINK Pasauli

- Anglijos Princas Philip iš karalienės Elzbietos II gavo leidimą sumoderninti porą kambarių Buckinghamo rūmuose.
- Vienas Vokiečių inžinierius išrado naują mišinį gelzbetono, kuris yra atsparus spaudimui, ugniai ir gamma spinduliams, o tuo pačiu ir atominiai bombai. Jis bus išbandytas būsimoje sproginimuose Nevadoje.
- Anglijoje Leeds teismas davė skyrybas Esther Tillotson, kuri skundė savo vyrą, kad tuo laiku, kai jis patogiai pusryčiauja, ji priversta prieš jį šokti ir dainuoti. Po valgio jis ja apmėto duonos trupiniais ir kiaušinių lukštenomis ir sluostosi savo rankas į jos ilgus plaukus, sakydamas "šlandienės moterys leidžia sau viską daryti, reikia jas atgal atstatyti į pirmą vietą".
- Vienas kinų restoranas Londone siūlo "taikos pietus" iš sovietišku vėžių, angliškos vištienos ir amerikoniškų kukurūzų.
- Amerikos ambasadorius Danijoje Peterson, užkariavo danų simpatiją, kasdien važinėdamas į darbą dviračiu, kaip daro milijonai danų.
- Rugsėjo 20 d. Suomijoje mirė kompozitorius Jean Sibelius, 91 metų amžiaus. Jo vardas buvo žinomas pasaulyje.
- Sovietai staiga susidomėjo Sudanu. Maskva parieskė pasi-

- ruošusi nupirkti visą medvilnės derlių.
- Siamo perversmas buvo finansiniai suinteresuotų asmenų pasekmė. Buvęs vyriausybės pirmininkas Pibul kartu buvo ir Coca Cola direktoriumi. Gi gen. Phao, policijos viršininkas, buvo Pepsi Cola direktoriumi. Naujasis vyriausybės pirmininkas maršalas Sarit atstovauja 21 prekybines bendroves ir yra Azijos Banko direktoriumi. Nesutarimas kilo dėl to, Pibul norėjo iš tarptautinio banko užtraukti paskolą 66 milijonus dolerių užtvankos statybai. Sarit reikalavo, kad paskola būtų panaudota per jo banką.
- Šio mėnesio pradžioje pradėjo veikti naujas JAV imigracijos įstatymas, pagal kurį viena iš pačių pirmųjų gavusi vizą buvo Marija Giedraitienė, atsikėlus iš Kanados.
- Amerikos laikraštininkai, kuriems teko lankytis Rygoje, sako, kad šlandien ten esama 40% rusų, kai prieš karą jų buvo tik 4%.
- Rugsėjo 21 d. mirė Norvegijos karalius Haakonas VII, sulaukęs 85 metų. Jo vietą perėmė jo sūnus Olav, 54 metų amžiaus. Haakonas valdė Norvegiją nuo 1905 metų.
- Amerikos karo teismas nuteisė aviacijos kapitoną George French kalėti iki gyvos galvos, už tai, kad jis bandė sovietams parduoti atomines paslaptis.

Taip prieš 55 metus Brooklyno lietuviai vaidino "Kęstučio Tragediją". Scenoje vaizduojamas Kęstučio pasmaugimas.

Krepšinio sukakties paminėjimas

Šiais metais sukanka 20 metų nuo Lietuvos krepšinio laimėjimo Europos krepšinio pirmenybėse Rygoje. Norint atžymėti šią reikšmingą sukaktį, lapkričio 9 - 10 d. d. Chicagoje organizuojamas minėjimas su krepšinio žaidynėmis, veteranų krepšinio rungtynėmis, šokių vakaru ir banketu.

Šis minėjimas vyks su FASK'o pritarimu ir jo Vid. Vakarų apygardos parama. Jį organizuoti yra sudarytas spe-

cialus komitetas, į kurį įeina: dr. S. Bležis, S. Daunys, J. Vaičiūnas, Ed. Šulaitis, Z. Dailidka, A. Lingytė, A. Antanaitis, V. Adamkavičius ir A. Valonis.

LEIDINYS APIE LIETUVIŠKĄJĮ KREPŠINĮ

Krepšinio minėjimo proga, šių metų lapkričio mėn. pradžioje pasirodys leidinys apie lietuviškąjį krepšinį, kurį redaguoja Edvardas Šulaitis. Jame bendradarbiauja Kęstutis Čerkeliūnas, Edmundas Venglianskas, Stasys Daunys, Albinas Gumbaragis, Antanas Laukaitis, Algimantas Banelis ir kt.

Jeigu dar kas nors turėtų vertingus medžiagos čia miniamam leidiniui ir visi tie, kurie buvo specialiai jos prašyti, yra raginami ją prisųsti iki spalio mėn. pradžios leidinio red. E. Šulaičiui, 1330 South 51st Ave., Cicero 50, Ill.

GALĖTUME PASIMOKYTI

Europos miestuose koncertavusi ir operose dainavusi kontraltas Stella Volani duoda savo koncertą spalio 11 dieną Carnegie Recital Hall, New Yorke.

Įdomiausia -- tai programa. Ji įvairi ir marga, kaip ir New Yorko miesto gyventojai. Jofe yra italų, vokiečių, prancūzų kompozitorių kūrinių. Ir nuostabu -- šalia jų yra ir 3 lietuvių kompozitorių kūrinių: S. Šimkaus -- Lithuanian Folk-song, S. Čerčenės -- Lithuanian Lament ir J. Gruodžio -- Prophecy. Įdomu, kad dainininkė Stella Volani nepamiršo kalbą miela padainuoti ir lietuviams. Jei ji su tokia programa būtų atvykusi į Vilnių ar Kauną, nebūtų nuostabu. Dabar stebimės, kad ji nepamiršo lietuvių New Yorke.

M. Stonys

Rugsėjo 29 d. 12 val. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, šaukiamas Apreiš-

Mirė žurnalistas Matas Bagdonas

Praeitą savaitę gauta pranešimas, kad šių metų liepos 28 d. Lietuvoje mirė žurnalistas-publicistas Matas Bagdonas.

Velionis gimęs 1895 m. spalio 22 d. Būbautiškių kaime, Skriaudžių parapijoje, Marijampolės apskrity. Baigęs Marijampolės gimnaziją ir studijavęs Maskvos universitete matematiką, velionis buvo Vilniaus lietuvių gimnazijos mokytojas. Nepriklausomybei kuriantis, buvo Lietuvos Užsienio Reikalų ministerijos tarnautojas. Vėliau Berlyno universitete studijavo matematiką. Kauno Aušros gimnazijoje dėstė lietuvių kalbą, o paskiau perėjo į ELTĄ ir buvo jos direktorius. Buvo vyriausybės oficiozo Lietuvos vyr. redaktorius. Bendradarbiavo Lietuvos Aido, Trimitė, Tautoje, Mūsų Rytojyje ir kituose laikraščiuose.

Mirusiojo našlė tebėra Sibire. Sūnūs, Algirdas ir Rimgaudas, po karo atvyko čia: vienas gyvena Brooklyne, kitas Kanadoje. Velionis Matas Bagdonas iki mirties išgyveno Lietuvoje, kur jam pavykė išvengti bendradarbiavimo su okupantais.

kimo parapijos mokyklos liuanistinės grupės mokinių tėvų susirinkimas, aptarti svarbiems reikalams. Tėvai kviečiami būtina dalyvauti. Tėvų komitetas yra susirūpinęs naujos mokytojos suradimu. Jei kas žinotų tinkamą kandidatą, tegu praneša komiteto pirm. J. Andriūšiui, tel. VI 7-4477.

WHITE'S DRUG, INC.
Mes siūnčiame įvairius vaistus jūsų giminėms (Lietuva)
29 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.
PL 4-0110

3 1/4 %

a year
DIVIDEND

(3% regular plus 1/4% extra) declared for the quarterly period ending September 30, 1957. Dividends are PAID QUARTERLY.

Money Deposited On Or Before **OCTOBER 14**
Will Earn Dividends From **OCTOBER 1**

THE *Kings County*
SAVINGS BANK
Incorporated 1860

Assets Over \$128,000,000

EASTERN PARKWAY OFFICE:

539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue

Additional Banking Hours - Monday evenings 5 to 8 P.M.

BROADWAY OFFICE:

135 Broadway at Bedford Avenue

Additional Banking Hours - Monday evenings until 7 P.M.

Member Federal Deposit Insurance Corporation

The Kings County Savings Bank
539 Eastern Parkway, Brooklyn 16, N. Y.

I enclose \$ _____ to open a savings account as checked below:

- Individual Account _____
- Joint Account with _____
- Trust Account for _____
- Send me Free, Postage-Paid Banking-By-Mail envelopes.

NAME _____

ADDRESS _____

CITY _____ ZONE _____ STATE _____

Send check or money order. Cash should be sent by Registered Mail only.

USE THIS
COUPON
NOW!

ŽMONIJOS LAUKIA URVINIS GYVENIMAS...

Pareiškė valstybės sekretorius Dulles

Jungtinių Tautų visumos susirinkime praeitą savaitę valstybės sekretorius Dulles pasakė svarbią kalbą, ragindamas JT panaudoti savo įtakos svorį, kad būtų priimti vakariečių pasiūlymai nusiginklavimo klausimu, nes nesutarimo atveju žmonijos laukia urvinis gyvenimas.

Dulles priminė, kad vakarų valstybių pasiūlymai nusiginklavimo pakomisė Londono sovietų buvo tuojau atmeti, tačiau jis dar netikėjo, kad šis sovietų atmetimas būtų galutinis. Anot jo, niekad anksčiau tiek daug valstybių su tokia didele karine galia nebuvo susitarusios patiekti taip toli siekjančius pasiūlymus.

-- Vyriausybė, kuri be niekur nieko atmeta tokius pasiūlymus, užsitraukia balsą atsakomybę prieš visą pasaulį, -- sakė Dulles.

Toliau jis nurodė, kad žmoniją laukia tragiška ateitis, jei karo grėsmė nebus pajungta kontrolei. Nesutarimo atveju žmonės turės išmokti gyventi, kaip urviniai, kad išliktų gyvi. Tai reikėtų, kad žmonės taps didėjančių ginklavimosi lenktynių kaštų vergais. Tai reikėtų, kad asmenys laisvės turės nusilenkti nuogo išlikimo reikalavimams.

-- Tokią ateitį, -- pareiškė Dulles, -- laisvojo pasaulio atstovai nusiginklavimo pakomisė atmetė.

Dulles trumpai išdėstė pasiūlyto nusiginklavimo plano punktus, pažymėdamas, kad šie pasiūlymai be abejonės bus JT visumos susirinkimo plačiau nagrinėjami. Šiuose pasiūlymuose numatoma abipusė inspekcija apsaugoti nuo netikėto užpuolimo, susitarimas niekad nebegaminti skaidamosios medžiagos ginklų paskirčiai, nutraukti branduolinių ginklų bandymus dviem metams, o po to ilgesniam laikui, jeigu kitais punktais bus pažengta pirmyn, suorganizuoti išorinės erdvės studijavimą, siekiant ją naudoti taikiems, bet ne kariš-

Dulles

kiems tikslams, numatoma pradėti mažinti kariuomenių didžius ir dalį dabartinių ginklų sudėti į tarptautiškai prižiūrimus sandėlius.

Dulles pabrėžė, kad šie vakarų pasiūlymai turi reikalą su visų pripažįstama pirmine kliūtimi -- su pasitikėjimo stoka ir netikėto užpuolimo grėsme.

-- Mes norime kiek galima labiau sumažinti netikėto užpuolimo pavojų ir tuo pačiu karo grėsmę, -- pareiškė Dulles, -- mes norime užbaigti riziką, kad branduoliniai ginklai gali visur paplستی po pasaulį, sutelkiant neatsakingiems asmenims progą panaudoti juos piktam, apie ką šiuo pagaltoti.

Palietęs Vidurinių Rytų problemą, Dulles priminė, kad Rusijos valdovai seniai siekia dominuoti šioje srityje. 1949 m. JT priėmė taktinį išlaikyti rezoliuciją, kuria valstybės raginamos susilaikyti nuo bet kokių grasinimų arba veiksmų, kurie varžo bet kurios valstybės laisvę, nepriklausomybę arba jos integralumą. Dulles priminė, kad tada tik sovietinis blokas balsavo prieš šią rezoliuciją. Amerika šią rezoliuciją tvirtai rėmė. Šiandien Viduriniuose Rytuose sovietai savo veiksmais pažeidžia šią rezoliuciją.

LIETUVOJE PASIGENDA UŽSIENIO LITERATŪROS

Jei Lenkijoje šiuo metu leidyklos leidžia senesnių ir dabartinių Amerikos rašytojų kūrinį vertimus, Lietuvoje pasigendama užsienio literatūros.

Jaunas rašytojas Lankauskas laikraštyje Literatūra ir Menas rašo:

"Jaunam rašytojui būtina sekti paskutines pasaulinės literatūros naujienas. Bet mūsų grožinės literatūros leidykla taip nedaug išleidžia šiuo laikinių užsienio rašytojų kūrinių, kad mes, galima sakyti, negalime susidaryti ryškesnio vaizdo apie pokarinę prancūzų, anglų, italų, skandinavijos tautų literatūrą.

"Vienintelis Maskvoje leidžiamas žurnalas Inostranaja Literatura nepajėgia užpildyti šios spragos."

Lankauskas baigia straipsnį su tokia pastaba:

"Partijos kova prieš konservatizmą, dogmatizmą, bukalviškumą, atskleidžia mums naujas, dar platesnes kūrybines galimybes ir apie tai vertėtų plačiau ir išsamiau pasikalbėti.

LIŪTAI — ŽMOGĖDROS

Paskutiniu metu liūtai gana dažnai užpuolavo negrų kaimus Ankolioje). Per metus jų aukomis tapo 43 žmonės.

Bet juk paprastai liūtai nepuola žmonių! Kas gi atsitiko „žvėrių karaliams“?

Medžioklės departamento darbuotojų nuomone, šio keisto reiškinio priežastis yra didelis brakonieriaivimas, dėl kurio žymiai sumažėjo žebrių ir antilopių — mėgiamo liūtų grobio, skaičius.

Be to, sakoma, kad liūtas, kartą paražavęs žmogaus mėsos, vertina ją labiau negu bet kokią kitą maistą. Atsitinka taip, kad užpuolęs karvių bandą, liūtas neličia galvijų, o ieško piemens.

* Amerikoje automobilių fabrikai dar nepardavė 800,000 automobilių šių metų modelio. Didžiosios įmonės šiais metais yra 29% mažiau investavusios kapitalo negu pernai. Sumažinus karines išlaidas, ruošiamasi atleisti 300,000 tarnautojų.

New Yorko skautai prašo pranešti, kad spalio 12 d. Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne jie ruošia viešą vakarą.

Rugsėjo 28-29 Bostone įvyks rytinio pakraščio skautų vadų suvažiavimas. Čia bus aptarta šio rajono atelties veikla ir renkamas naujas vadeiva. Dabartinis vadeiva, vyr. skt. A. Matonis, atsisistatydino.

Eisenhoweris...

Tiesiųjų iš 1 psl.

bandė tris kartus Little Rock mieste talkingai įgyvendinti mokyklų integraciją, bet tai nepavyko. Kai kurie suklaidinti asmenys, daugelis jų Little Rock miestą sukviesti agitatorių, stengėsi priešintis įstatymui ir niekais paversti teismo įsakymus.

Prezidentas savo kalboje pažymėjo, jog asmeninės nuomonės apie 1954 metų Aukščiausiojo Teismo nutarimą, kad rasinė segregacija valdinėse mokyklose yra nekonstitucinis dalykas, neturi reikšmės vykdamas šį įstatymą.

Prezidentas pažymėjo, kad pastaraisiais metais daugelis pietinių sričių padarė pažangos, vykdamas integracijos įstatymą. Tuo būdu jos parodė pasauliui, kad JV yra kraštas, kuriame įstatymai, o ne žmonių saivalė yra aukščiausias veiksnys.

Prezidentas pareiškė apgailėstavimą, kad šis laisvių pagrindas nebuvo įgyvendintas iki šiam laikui.

-- Didžioji mūsų žmonių dauguma, -- sakė prezidentas Eisenhoweris, -- vieningai respektuoja paklusnumą įstatymams, nors kai kas ir nesutiktų su kurio nors aktoriumi.

Prezidentas pridėjo, kad visi tie žmonės apgailėstauja ekstremistų naudojamą smurto priemonių ir išreiškė pasitikėjimą Arkansas gyventojais, kviesdamas juos padėti užbaigti pasipriešinimą prieš įstatymų vykdymą.

EISENHOWER

-- Jeigu pasipriešinimas federalinio teismo įsakymams tuojau lausis, tai tolimesnis federalinės kariuomenės buvimas Little Rock, -- sakė prezidentas, -- bus nereikalingas. Tada Little Rock grįš į normalų taikų gyvenimą ir dėmė šio krašto vardui ir garbei bus nulinta.

-- Tai, sakė toliau prezidentas, -- gražus vaizdas Amerikos, kaip vienos valstybės, nedalinamos su laisve ir teisingumu visiems.

Prezidento įsakymas pasiūlyti kariuomenę į Little Rock yra smarkiai kritikuojamas pietiečių demokratų, tačiau šiaurėje abi partijos remia prezidento potvarkį.

Arkansas gubernatorių Faubus, dalyvavęs pietinių valstybių gubernatorių konferencijoje, grįžęs į Little Rock, pareiškė vilties, kad jo grįžimas padės atstatyti ramybę, tačiau apgailėstavo dėl prezidento nutarimo valstybės miliciją paimti federalinės valdžios žinion. Toks žygis, jo nuomone nesąs pagrįstas ir tinkamas.

Paskutinėmis žiniomis Little Rock mieste gyvenimas eina normalia tvarka.

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Mes pasiruošę Jums patarnauti

SIUNCIANT PAKIETUS I SOVIETŲ SAJUNGĄ, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, GUDIJĄ, BUKOVINĄ, ARMENIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

(Licensed by U. U. S. R.)

135 W. 14th Street

Tel. Chelsea 3- 2583

(tarp 6 ir 7 Ave.) NEW YORK 11, N. Y. (arti požeminių)

Pakietus galite atnešti patys, prisijusti paštu arba kitais Jums patogiais būdais pristatyti.

Toliau gyvenantieji asmenys gali būti tikri greitu mūsų dėmesiu. Gavę Jūsų pakietą, mes tuojau pranešime apie pasiuntimo išlaidas.

Mūsų klientų patogumui, mes turime neribotą skaičių įvairios gamybos gėrybių: batams odos, aulinių batų, batų, įvairių laikrodžių, vaikams drabužių, nosinių, šalikų, ir kitokių aukštos vertės dalykų prieinamomis kainomis.

Reikalaukite mūsų kainaraščio.

PADARYKITE SAVO GIMINĖMS MALONUMO, PASIUSDAMI JIEMS PAKIETUS DAR PRIEŠ KALĖDŲ ŠVENTES

ATSIMINKITE, KAD VOS KELIOS SAVAITĖS BELIKO. ; ; PASIUNTIMAS IR PRISTATYMAS GARANTUOTAS. ;

MŪSŲ ŠŪKIS: Ypatingas dėmesys ir asmenišką patarnavimas kiekvienam klientui.

ATDARA KASDIEN NUO 9 V. R. Iki 6 V. V.

SEKMADIENI NUO 9 V. R. Iki 4 V. V.

(General Parcel turi Maskvos turistų oficialų leidimą tiesioginiam pakietų siuntimui.)

SKAITYTOJAI, KURIŲ PRENUMERATA BAIGĖSI

geriausiai pasitarnaus savo laikraščiu, tuojau ją atnaujindami. Prenumeratorių patogumui čia dedamas kuponas, kuriuo siūloma pasinaudoti siunčiant pinigus už prenumeratą.

dabar Vienybės prenumerata \$7.00 metams.

PAVARDĖ .....

ADRESAS .....

.....

LAISVĖS VARPO SUMANYTOJAS JONAS BAGDŽIŪNAS - BORDEN

Savo sumanyta Laisvės Varpo idėja pasiekęs šimtus tūkstančių tautiečių širdis, adv. Jonas Bagdžiūnas Borden neužmigo ant laimėjimo laurų. Praeina keliolika metų, ir jis tas pačias savo tautiečių širdis štai vėl mėgina žadinti naujam dideliame lietuviškam darbui. Gerai žinodamas, ko iš tikrųjų trūksta Amerikos lietuvių jaunimui, jis 1935 m. Chicagoje organizuoja Sporto Komitetą, kurio dėka rinkiniai to jaunimo atstovai vyksta į Lietuvos Sporto Olimpiadą.

Jonas Bagdžiūnas Borden mėgina pasukti istorijos ratą. Kas buvo pavėlinta čia gimusiai lietuvių kartai duoti mokykloje, tas dabar norima iškiepyti sportu -- bendradarbiavimu tarp Amerikos ir Lietuvos lietuvių jaunimo.

Kiek Bagdžiūniui rūpėjo Amerikos lietuvių jaunimo tautinės sąžinės žadinimas, rodo faktas: jis Lietuvos vyriausybę įtikina, kad reikia paskirti penkiems Amerikos lietuvių jaunuoliams stipendijas lituanistikai studijuoti Kauno universitete.

Šitokiam Lietuvos ir Amerikos lietuvių bendradarbiavimui sustiprinti, Jonas Bagdžiūnas Borden vyksta į Lietuvą ir čia su atitinkamomis įstaigomis susitaria dėl Lietuvos sportininkų kelionės į Ameriką. Ir štai, kelių visuomenės veikėjų lydimi, Lietuvos sportininkai lanko Amerikos lietuvių kolonijas.

***

Advokatas Jonas Bagdžiūnas Borden gimęs 1882 m. rugpjūčio 30 d. Ramonaičių kaime, Lygumų valsčiuje, Šiaulių apskrityje. Tėvas Jonas Bagdžiūnas, palikęs žmoną su mažais vaikais, išvyko į Ameriką "laimės jėškoti". Atvykęs į Chicago ir kiek prasigyvenęs, jis atsiunčia Lietuvoje

likusiai šeimai laivakortes. Tokiu būdu Domielė Bagdžiūnienė su trimis vaikais pereina sieną ties Tilže ir vyksta į Bremeną. Iš čia prekiniu laivu, gabenančiu lentas į Angliją, ji su vaikais atvyksta į Liverpoolį.

Anglų kelevinis laivas, kuriuo motina su vaikais išvyksta į Ameriką, netrukus dingsta audringame Atlante. Visą kelionės laiką, kuris tęsėsi apie dvi savaites, siaučia baisi audra. Bagdžiūnienė su vaikais, išskyrus Jonuką, sunkiai serga. Tik jis, šis septynerių metų berniukas, nepasiduoda: landžioja po laivą ir paskiau motinai skundžiasi, neradęs nė vieno lietuviuo.

***

Jau buvome minėję, kaip New Yorko uoste Jonukui nuogalvos vėjas nupūtė kepurę. Dabar Bagdžiūnienė su vaikais sėda į traukinį ir vyksta į vakarus. Ir štai 1886 metų lapkričio mėnesio pabaigoje, pirmajam sniegui krintant, jie pasiekia Chicagoją.

Tais laikais vietos gyventojai, ypač jaunimas, ateidavo į geležinkelio stotį pažūrėti "grinorių". Kadangi Bagdžiūnų Jonukas išlipa iš traukinio be kepurės, su skarele ant galvos, vaikai jį pasitinka su sniego gniūštimis.

Tais laikais Chicagoje nebuvo elektros ir todėl tramvajus traukdavo arkliai. Taip atvykę į dabartinį Bridgeportą ir suradę tėvą, naujieji atėiviai apnakvydinami pas Lietuvos bajorą Viktorą Šimkevičių. Tėvas jieško sau ir savo šeimai buto, kurį pagaliau randa vieno pirklio (lenko Przybylskio) rūsyje. Kiek vėliau jie apsigyvena Laurel gatvėje, kuri dabar vadinama Morganu vardu.

Kadangi tais laikais Chicagoje nebuvo nė vienos lietu-

viškos parapijos, tai Bagdžiūnų vaikai lanko lenkų mokyklą, kur Jonukas išmoksta lenkškai. Tik vėliau, kai įsikuria lietuvių parapija, tėvo skatinamas Jonukas pasisiūlo pirmajam lietuvių parapijos klebonui kun. Kolesinskiui tauti nauti prie mišių.

***

Dabar Chicagos lietuvių kolonija plečiasi. Perkama savą bažnyčia, organizuojamos draugijos, leidžiamas laikraštis, spausdinamos knygos, rengiamos pramogos, steigiamos prekybos įmonės ir t. t. Bagdžiūnų Jónukas, kaip ir daugelis atėivių vaikų, veržiasi į mokslą. Iki 1894 m. birželio mėnesio lankęs viešąją mokyklą, Jonukas šoka mokyti spaus-tuvės amato. Antano Olšausko leidžiamo Lietuvos savaitraščio spaustuvėje jis mokosi rinkti raides, pirmuosius metų gaudamas vos po dolerį savaitinės algos. Bet alga jam kelinama: antruosius metus gauna po du dolerius savaitėje, trečiuosius -- po tris ir ketvirktuosius po keturis.

Mokydamasis spaus-tuvės amato, Bagdžiūnukas dabar jau lanko lietuvių parengimų ir tampa oficialus deklamatorius. Pagaliau jieško darbo kitose spaustuvėse, kur gauna didesnę algą. Lanko vakarine mokyklą ir svajoja apie studijas universitete.

***

Kaip jau sakytą, Bagdžiūnienė su vaikais Chicagoje pirmiausia buvo apnakvydinta pas bajorą Šimkevičių, su kurio dukteria Elena kartą Jonas išsaina šokti. Rezultate, Jonas su Elena apsiveda, sukuria šeimą ir užaugina dvi dukteris ir vieną sūnų.

Dabar Jonas Bagdžiūnas išsaina į žmones: steigia spaus-

Jonas Bagdžiūnas Borden

tuve, atidaro laivakorčių agentūrą, o po keleto metų -- statybos ir bankinį biznį, kurį jis išlaiko iki 1920 m., jo indėlius pavesdamas Metropolitan State Bankui. Pagaliau jis likviduoja biznį ir De Paul universitete studijuoja teises, po keturių metų gaudamas magistro laipsnį. Netrukus jis paskiriamas Cook apskrities prokuroro padėjėju. Vėliau jis praktikuoja advokatūrą ir tampa vienu iš pačių žymiausių advokatų Chicagoje. Jam suteikiama teisė ginti bylas Aukščiausiam Teisme Washingtone.

***

Ateina istoriniai 1920 metai Lietuvai ir Amerikos lietuviams. Tai didžiųjų bandymų ir, svarbiausia, kovos dėl Lietuvos laisvės metai. Dabar Amerikos lietuviams tenka išmėginti savo jėgas. Dabar arba niekad! Ir štai Amerikos lietuvių visuomenės priešaky atsistoja advokatas Jonas Bagdžiūnas Borden ir meta magišką šūkį: Nuliedinkime Lietuvai Laisvės Varpą, kuris skambėtų garsiau ir už Vinco Kudirkos Varpą.

Adv. Jonas Bagdžiūnas Borden su savo nuliedintu Laisvės Varpu keliauja po lietuvių kolonijas ir, skambindamas jį, ragina tautiečius aukoti kovojančiai Lietuvai. Kaip iš gausybės rago, krinta šimtai ir tūkstančiai dolerių, kuriuos su ašaromis akyse tautiečiai aukoja. Laisvės Varpas, kartu su surinktomis aukomis, dabar perduodamas pirmajam Lietuvos pasluntiniui Jonui Vileišiui. Rezultate, 1922 m. Lietuvos vyriausybės oficialus Lietuva rašo:

KAIRĖJE: Adv. Jonas Bagdžiūnas Borden, lydimas Kostanto Stašio ir kitų Vilniaus lietuvių veikėjų, aplankė Traukų pilį Galvės ežero saloje.

"Jau iš vakaro, vasario 15 dieną, visas miestas pasipuošė. Iš ryto, vasario 16 d., nepriklausomybės šventės iškilnės prasideda pamaldomis Žemaičių Bazilikoje. 12 val. dieną kariuomenės būriai renkasi Vienybės Aikštėje, prieš Karo Muziejų. Karo Muziejaus sodne renkasi Ministerių Kabineto nariai, Steigiamojo Seimo atstovai ir šiaip jau įžymesni žmonės. Lygiai 12 val. atvyksta e. Valstybės Prezidento pareigas A. Stulginskis ir vyksta Vienybės Aikštėn pasveikinti kariuomenės. Po to Prezidentas vyksta į Karo Muziejaus sodną, vartuose pasitinkamas Muziejaus organizatoria generolo Nagevičiaus raportu, maršui grojant. Fanfaroš trimitai paduoda signalą iškilnei pradėti. Žemaičių Vyskupo įgaliotas kun. kanaanikas Tumas, užėjęs bokštą, duoda benedikciją Laisvės Varpui, kurios metu P. Starkos vedamas choras atlieka chorąlą ir pasako pamokslą.

Toliau oficialus Lietuva rašo:

"Laisvės Varpas ima skambėti. Malonus jo balsas supasi, banguoja ore ir stiprina pajėgas tolimesnei kovai. Laisvės Varpą kanaaninkui J. Tumui pašventinus, pirmas ilipęs į bokštą skambino inž. P. Vileišis, pirmo laikraščio spaudai atgavus Vilniaus Žinios redaktorius ir leidėjas ir seniausias Europos lietuvių darbuotojas, Jonas Šliupas, bet kadangi jis negalėjo atvykti iš Biržų, tai jį pavadavo Amerikos lietuvis Kaupas".

***

Iš šių poros citatų matyti, kaip Lietuvos lietuviai tada brangino tą adv. Jono Bagdžiūno Borden sumanytą ir bendromis Amerikos lietuvių visuomenės pastangomis įvykdytą Laisvės Varpo idėją.

(Tęsinys 10 psl.)

LAISVOS Nuomonės

Mokslinė ir religinė tiesa lietuvių enciklopedijoje

Lietuvių Enciklopediją mes laikome pačiu svarbiausiu lietuvių išsivijimo veikalui. Jeigu šis monumentalus Lietuvių Enciklopedijos leidimo darbas bus išleistas iki galo ir dėl kurių nors priežasčių nenutrūks, tai galima bus sakyti, kad lietuvių išsivijimą neveltui gaisavo tautos išblaškymo dienose. Ir ne kokios publicistiniai patriotinės sentencijos, bet kultūrinės pastangos ir visų pirma LE turės didžiausią reikšmę ir lietuvių išsivijimui. Nes kaip sako istorikas H. G. Wells'as, kalbėdamas apie graikų kalbos išsivijimą Romos imperijoje (panašiai prancūzų kalba buvo išsivijusi carinėje Rusijoje ir lenkų - Lietuvoje), toji kalba išsilaikanti ir pirmaujanti, kuri pateikianti geresnę enciklopedinę informaciją. Kitais žodžiais, kalbos vertė ir gaivalingumą nulemia ne vien jos grožis ar kokie kiti privalumai, bet taip pat ir tai, kiek kultūrinių lobių jos pagalba galima pasiekti.

Šito sunkaus ir nepaprastai svarbaus darbo didžiausiąją našos dalį ant savo pečių neša kuklus žmogus, bet gabus ir valingas praktikas, savo sugebėjimus sėkmingai panaudojęs suorganizuoti pačiam svarbiausiam lietuvių išsivijimo kultūriniam žygiui. Toji garbė tenka visiems jau žinomam vyrui, J. Kapociui.

Taigi, žiūrint to svarbumo, kurį mes teikiame Lietuviškai Enciklopedijai, mes trokštame, kad jos garbaus leidėjo, garbių, pasisventusių redaktorių, bendradarbių ir visų talkininkų darbas būtų apvainikuotas gražiausia sėkme. Ir nenuostabu, kad, kai šitokių nusiteikimu vartydami LE randame, kaip kai kurių straipsnių, ypač iš filosofijos istorijos srities, autoriai stačiai vandaliskai su dideliu darbu žaloja, apima tikrai skurdūs jausmai...

Pavyzdžiui patikime straipsnį: "Izraelis", kuriame randame skirsnį: "3.1 (atseit, Izraelio) tautos ir valstybės istorija", pasirašytą santrumpa "P. Plk.", alias P. Pauliukonio. Nors ir visas šis skirsnis tėra ne kas daugiau, kaip Izraelio nacionalinių mitų atpasakojimas ir todėl neturintis jokios istorinės vertės, bet labiausiai stebinantis yra autoriaus teikiamas Enciklopedijai toks kategoriskas teigimas: "I. yra Dievo išrinktoji tauta, iš jos kilo Mesijas, Pasaulio Išganytojas."

Tai yra vienas ryškiausių pavyzdžių, kaip kai kurie katolikiškieji autoriai neskiria mokslinės tiesos nuo religinės, kaip tai skirti priimta rimtame moksle jau nuo maurų filosofo Averroes'o (Ibn Rasido) laikų (1126-1198). Toks skiriamas mokslinės tiesos nuo religinės

yra sine qua non kiekvienai rimtai Enciklopedijai. Tuo tarpu P. Pauliukonis ir kiti panašūs autoriai, teikdami Enciklopedijai ne tai, ką jie žino, bet tai, kuo jie tiki (kas dažnam Enciklopedijos prenumeratoriui ir pačiai Enciklopedijai visiškai neįdomu), atmeta mus į priešaverroinius laikus ir tuo būdu smukdo Enciklopedijos, kaip mokslinio šaltinio vertę, darydami ją bažnytiniu-teologiniu vadovėliu, bet ne Enciklopedija.

Jeigu jau P. Pauliukonis norėjo tą dalyką pažymėti, tai Enciklopedijai galėjo būti teikiama nebent tokia redakcija: "Izraelis, pagal Raštą (Bibliją) ir krikščionių palaikomą tikėjimą, esanti Dievo išrinktoji tauta, iš kurios esąs kilęs Jėzus, vadinamas Kristumi, krikščionių laikomas Pasaulio Išganytoju". Taip, rodos, būtų lojaliu, nes nebūtų stengiamasi ir ne jo pažiūrų prenumeratoriams užkarti savo tikėjimus, kurie kai kam gal būt atrodo net ir primityvūs, taigi, būtų kultūringa. Būtų ir enciklopediška,

(Žiūr. š. m. rugpjūčio mėn. 14 dienos Vienybę "Apie Turto Paveldėjimą New Yorko Valstybėje").

Testamentas yra ne kas kita kaip žmogaus, testatoriaus, išreikšta valia raštu, kaip ir kam turi būti padalytas jo turtas po mirties. Be išreikštos valios, testamente turi būti jo surašymo

nes P. Pauliukoniui, be abejo, žinoma, kad trišukiantį žmonių daugumą, kaip, manau, ir rimtas mokslas nelaikė, nelaiko ir nebelaiko Izraelį "Dievo išrinktąja tauta". Net daugiau, galėjo suprasti, kad atominės eros mažiau ar daugiau mintijanti žmogų turi nustebinanti naivumas ar hipokrizija tokių "istorikų", kurie dar tiki šita gana vulgari, pirmą kartą rasištinį mitą (bet tai dar būtų jų asmeninis reikalas), o juo labiau, kurie teikia tautai enciklopediniams šaltiniams, kaip mokslinę tiesą.

Enciklopedija yra visų reikalingas. Daugelis gi prenumeratorių nori gauti Enciklopediją, bet ne koki religinį vadovėlį. Negi, vyrai, mes dar nebesubrendome jokiam dideliu bendram darbui?

A. Ziedas

PAVELDĖJIMAS TESTAMENTAIS NEW YORKO VALSTYBĖJE

JUOZAS GRABAU

laikas, vieta, testatoriaus parašas ir dviejų liudininkų parašai. Testamentą gali sudaryti kiekvienas asmuo ne jaunesnis kaip 21 metų amžiaus.

Testatoriui mirus, jo paliktas testamentas patiekiamas Surrogate teismui patvirtinti. Teismas, tvirtindamas testamentą, kartu patvirtina ir ekzekutorių, tai yra testamento vykdytoją, kurį paprastai nurodo testamente pats testatorius. Ekzekutoriaus pareigos yra sužiūrėti paveldėtiną turtą, paveldėtojus ir pagaliau tą turtą paskirstyti pagal testatoriaus testamente išreikštą valią.

Į paveldėtiną turtą negali būti įskaitytas nejudomas turtas, kuris buvo vyro ir žmonos bendrame valdyme, nes pagal įstatymą vienam iš jų mirus toks turtas lieka visiškai nuosavybe likusios žmonos ar vyro, nepaisant jokio testamento, lygiai kaip negali būti įskaityti ir pinigai banke, kurie yra vyro ir žmonos vardu. Jie taip pat yra likusios žmonos ar vyro nuosavybe.

Taip pat negali būti įskaityta į paveldėtiną turtą, ką testatorius, būdamas gyvas, perleido ar dovanavo kitiems, jei tautai

nebuvo padaryta fiktyviai.

Iš paveldėtinu turto pirmiausia apmokamos skolos, o likusis turtas skirstomas pagal testatoriaus testamente išreikštą valios prasmę, žinoma, suderinant ją su įstatymų reikalavimais.

Testatorius gali paskirti didelę dalį arba ir visą turtą likusiai žmonai ar vyrui, vaikams, anūkams ir savo tėvams. Kitiems giminėms jis gali skirti, bet gali ir nieko neskirti. Dėl to jie negali reikšti jokių pretenzijų, lygiai kaip kad visai svetimi. Norėdamas testatorius gali skirti savo turto net visai svetimiems, kaip kad labdarystės, kultūros, religinėms draugijoms ir net privatiems asmenims. Tačiau jis negali skirti svetimiems daugiau kaip pusę turto, likusio po skolų apmokėjimo.

Kita pusė turto privalo likti giminėms, pirmoje eilėje likusiai žmonai ar vyrui. Jei testamente žmonai ar vyrui būtų skirta mažiau kaip pusė turto arba visai nieko neskirta, tai testamentas nepanaikinamas, bet tik pataisomas ta prasme, kad jie gautų ne mažiau kaip pusę turto, žinoma, jei jie to prašytų. Mat, likusi žmona ar vyras, jei jie nebuvo persiskyrę ar pasimetę, turi pasirinkimo teisę: ar

JAROSLAV HAŠEK

SVEIKAS — VYRESNIOJO LEITENANTO
LUKASO PASIUNTINYS

Viename greitojo traukinio Praha—Čekų Budejovica antrosios klasės kupe važiuo trys keleiviai: vyresnysis leitenantas Lukašas, priešais jį — pagyvenęs, visiškai plikas ponas ir pagaliau Sveikas. Pastarasis kukliai stovėjo prie kupe durų ir rengėsi iškėsti naują vyresniojo leitenanto Lukašo rūstybės antplūdį, nes jis, nepaisydamas čia pat esančio plikagalvio civilio, visą kelią ūdijo Sveiką kaip tik įmanydamas ir prakeiktinai jį plūdo, vadinamas neraliuotu galvijū ir panašiai...

O viskas prasidėjo iš niekų — sumažėjo lagaminų, kuriuos Sveikas turėjo prižiūrėti.

— „Lagaminą pavogė“, — griaudėjo leitenantas ant Sveiko. — Ir kaip tau, niekše, liežuvis apsiverčia tatai man pasakyti!

— Drįstu pranešti, ponas vyresnysis leitenante, — romiai atsakė Sveikas, — lagaminą mums iš tikrųjų pavogė. Stotyje visuomet slampinėja daug vagių, ir aš viską vaizduojuos va taip: jūsų lagaminas vienam iš tų vagių be abejonės patiko, ir šis žmogus be abejonės pasinaudojo proga, kai aš pasitraukiau nuo lagaminų, norėdamas jums pranešti, kad mūsų bagažas visiškai tvarkoj. Tik šią patogią akimirką jis tegalėjo pavogti mūsų lagaminą. Tokių patogijų momentų jie ir tyko. Prieš dvejus metus Siaurės vakarų stotyje vienai poniutei pavogė vaikų vežimėlį drauge su dukrele, įsukta į apklotėlį, bet grobikai buvo tokie kilnūs, kad atidavė mergaitę mūsų gatvės policijos nuovadon, neva radę ją pamestą kažkokiame pavartėje. Paskui laikraščiai vargšę poniutę pavertė motina-piktadare. — Ir Sveikas įsitikinęs užbaigė: — Stotyse visuomet vogė ir voggs, — be to negalima apsieiti.

— Aš esu tvirtai įsitikinęs, Sveikai, — tarė leitenantas, kad jums tas nesibaigs geruoju. Ligi šiol negaliu suprasti, ar jūs vaidinate asilą, ar tokiu asilu ir apsimėte. Kas buvo tame lagamine?

— Aplamai nieko, ponas vyresnysis leitenante, — atsakė Sveikas, neatitraukdamas akių nuo plikos priešais

ŠAUNIOJO KAREIVIO

sėdinčiojo pono makaulės. Tas ponas, atrodė, visiškai nesidomėjo, kas darėsi, ir skaitė „Neue Presse“. — Lagamine buvo tikrai jūsų kambario veidrodis ir geležinės pakabos iš prieškambario, taigi mes, tiesą sakant, neturime jokių nuostolių, nes veidrodis ir pakabos buvo šeimininko...

Pastebėjęs įspėjimą vyresniojo leitenanto grimasą, Sveikas toliau kalbėjo kuo maloniausiu tonu:

— Drįstu pranešti, ponas vyresnysis leitenante, — aš visiškai nieko iš anksto nežinojau, kad lagaminą pavogs, o kai dėl veidrodžio ir pakabų, tai aš pareiškiau šeimininkui, kad mes jam viską atiduosime, grįžę po karo namo. Priešo žemėje veidrodžių ir pakabų kiek nori, todėl ir šiuo atveju nei mums, nei namų šeimininkui jokio nuostolio nebus. Kai tik užimsime kokį nors miestą...

— Užsičiaupkit, Sveikai! — ne savo balsu suriko leitenantas. — Aš jus karo lauko teismui atiduosiu! Gerai pagalvokit, ar jūs nesate didžiausias idiotas pasauly. Juk nė vienas žmogus, kad ir tūkstantį metų gyvenamas, negalėtų pridaryti tiek kvailysčių, kaip jūs per šitas keletą savaičių. Tikiuos, kad jūs ir pats tai esate pastebėjęs?

— Drįstu pranešti, ponas vyresnysis leitenante, kad esu pastebėjęs. Kaip sakoma, mano pastabumas labai išlavėjęs. Bet jis pasireiškia vėliau, nemalonumui jau įvykus. Man baisiai nesiseka, lygiai kaip tūlam Ekazan-kos Nechleba, kuris kas vakarą eidavo į „Kalės giraitės“ smuklę. Taigi, jis visada norėdavo pasidaryti tobulas ir nuo kiekvieno šeštadienio pradėti naują gyvenimą, bet kitą dieną sakydavo: ...Ir štai, mano draugai, o rytą pamatau, kad drybsau daboklėje ant gultų! Ir visuomet jam nelaimė atsitikdavo tada, kai jis nusprendžia namo eiti tyliai ir ramiai, o galų gale paaiškėja, kad išlaužęs kur nors tvorą arba iškinęs vežikui arklį, arba kokio nors policininko kepurės plunksna pabandęs išsivalyti pypkę. Dėl tokio savo likimo jis buvo labai nusiminęs, bet dar labiau jį slėgė tai, kad toji nelaimė ėjo iš kartos į kartą.

Pirmosios futbolo rungtynės

Rugsėjo 22 d. įvyko pirmosios šio sezono pirmenybių rungtynės tarp LSK I komandos

ir Germ. Hungarians SC I K-dos kurios baigėsi 2:4 Germ. Hungarians SC naudai.

Pirmo puslaikio 25 minutėje priešininkas vedė 1:0 savo naudai. Keletai minučių praėjus, mūsų sparninis D. Fekete iš kartinio paduoda gerą flanką Gražiui, kuris galva įkerta išlyginamąjį įvartį 1:1. Kėlimui baigiantis 44 minutėje priešininkas per mūsų gynimo klaidą pakelia pasekmę iki 2:1 savo naudai. Antro kėlimo 53 ir 60 minutėse priešininkas pakelia pasekmę iki 4:1 savo naudai. 75 minutėje vėl iš kartinio paduoda gera flanką mūsų puolėjas Butrimas išnaudoja ir švelnina pasekmę iki 4:2 taip ir baigiasi šios rungtynės.

Reikia pasakyti, kad komandos buvo apylygios, tik priešininkas pradėjęs antram kėlimnyje žaisti žemom pasuotėm sugebėjo rungtynes laimėti. Bendrai jautėsi dar vasaros futbolas ir mūsų komandos susižadimo stoka privedė prie pralaimėjimo.

Tikėsime, kad ateinančio sekmadienio, rugsėjo 29 d. rungtynės bus mums sekmingesnės. Rungtynės įvyksta Troggs Neck Stadium, 150 Davis Ave., kampas Harding Ave. Bronx, N. Y., prieš New York S. C. Rungtynių pradžia: I komandos 3 val. 15 min. Rezervinės k-dos 1 val. 30 min. Alkys

Kiti aukščiau išvardinti giminės šios pasirinkimo teisės neturi. Kadangi įstatymas ypatingai saugoja likusios žmonos ar vyro teises, tai suprantama, kad testatoriaus padarytas testamentas, kada jis dar nebuvo susituokęs ir nežinojo, kad turės žmoną ar vyrą, ir savo turtą pavestų kitiems, toks testamentas negali būti galiojantis. Kalbant apie testamentus, reikia turėti galvoje, kad sudarytas testamentas keno nors naudai, nesudaro jokios garantijos, kad jis tą naudą gaus, nes testamentas gali būti panaikintas kiekvienu momentu arba pakeistas kitu. Galiojantis lieka tas, kuris sudarytas paskutinis.

ir Germ. Hungarians SC I K-dos kurios baigėsi 2:4 Germ. Hungarians SC naudai.

Pirmo puslaikio 25 minutėje priešininkas vedė 1:0 savo naudai. Keletai minučių praėjus, mūsų sparninis D. Fekete iš kartinio paduoda gerą flanką Gražiui, kuris galva įkerta išlyginamąjį įvartį 1:1. Kėlimui baigiantis 44 minutėje priešininkas per mūsų gynimo klaidą pakelia pasekmę iki 2:1 savo naudai. Antro kėlimo 53 ir 60 minutėse priešininkas pakelia pasekmę iki 4:1 savo naudai. 75 minutėje vėl iš kartinio paduoda gera flanką mūsų puolėjas Butrimas išnaudoja ir švelnina pasekmę iki 4:2 taip ir baigiasi šios rungtynės.

Reikia pasakyti, kad komandos buvo apylygios, tik priešininkas pradėjęs antram kėlimnyje žaisti žemom pasuotėm sugebėjo rungtynes laimėti. Bendrai jautėsi dar vasaros futbolas ir mūsų komandos susižadimo stoka privedė prie pralaimėjimo.

Tikėsime, kad ateinančio sekmadienio, rugsėjo 29 d. rungtynės bus mums sekmingesnės. Rungtynės įvyksta Troggs Neck Stadium, 150 Davis Ave., kampas Harding Ave. Bronx, N. Y., prieš New York S. C. Rungtynių pradžia: I komandos 3 val. 15 min. Rezervinės k-dos 1 val. 30 min. Alkys

VĖŽLIAI ARBA ŠARVUOČIAI

JONAS MIŠKINIS

Prie šarvuotių gyvulių priskiriamas vėžlys. Pelkėnis vėžlys -- jau baigiamas Lietuvoje nykti gyvulys. Bet kuo se kraštuose vėžlių yra daug rūšių. Pietų ir Rytų Europoje gyvena didesni baliniai vėžliai, kurie išauga iki 30 colių ilgio. Vėžlio kūnas turi navotiską pavidalą: platus, trupas, beveik apvalus, nugaros iškilis. Kūną dengia du šiečiai kauliniai nugaros ir pilvo skydai. Nugaros skydas iškilus, pilvo plokščias. Abu skydai surišti kremzline juosta. Iš priekio ir užpakalio yra skylės, pro kurias vėžlys, pajutęs pavojų, traukia po šarvais galvą, uodegą ir galūnes. Šarvai yra labai tvirti ir sudaro kūnui gerą apsaugą. Jie atlaiko didelį spaudimą. Pavyzdžiui, automobilui per jį pervažiavus vėžlys išleka visai nesužeistas. Abu skydai sudaryti iš viena su kita surišių kaulinių plokštelių, kurios iš viršaus aprauktos raginiu sluoksniu. Laisvesnės kūno dalys, kurių nedengia skydai, apaugusios žvynais, o kaklo oda plika, raukšlėta, į kurią vėžlys gali įtraukti savo galvą ir pasislėpti po skydu. Kūno spalva žalsvai juoda su gelsvomis dėmelėmis, apačia šviesiai geltona.

Vėžlys turi gerą klausą. Būgninė plėvelė iš viršaus oda neaptraukta. Jis nugirsta visai silpną šlamesį ir tuoju susitraukia po šarvais. Jeigu būna vandeny, tai neria į gilumą. Kvėpuoja plaučiais, orą traukia pro snukelio galę esamas šnerves, kurios neriant į vandenį užsidaro. Kvėpuoja lėtai, oro sunaudoja nedaug, todėl jis ilgai gali išbūti po vandeniu. Akys turi du vokus ir mirkčiojamąją plėvelę.

Pavasarij patelė smėly arba dumbly išsikasa duobutę ir į glaudžiai suaugęs su skeletu, ją padeda 10 - 15 kietais ke-

valais kiaušinių, paskui juos užkasa, smėlį arba dumbly su-lygina, kad neliktų žymės ir palieka be jokios priežiūros. Kitaip tariant, palieka gamtos globai. Jauni vėžliukai iš kiaušinių išsiriti tik kitų metų pavasarį.

TURI GERĄ KLAUSĄ

Vėžlys turi gerą klausą. Būgninė plėvelė iš viršaus oda neaptraukta. Jis nugirsta visai silpną šlamesį ir tuoju susitraukia po šarvais. Jeigu būna vandeny, tai neria į gilumą. Kvėpuoja plaučiais, orą traukia pro snukelio galę esamas šnerves, kurios neriant į vandenį užsidaro. Kvėpuoja lėtai, oro sunaudoja nedaug, todėl jis ilgai gali išbūti po vandeniu. Akys turi du vokus ir mirkčiojamąją plėvelę.

Pavasarij patelė smėly arba dumbly išsikasa duobutę ir į glaudžiai suaugęs su skeletu, ją padeda 10 - 15 kietais ke-

valais kiaušinių, paskui juos užkasa, smėlį arba dumbly su-lygina, kad neliktų žymės ir palieka be jokios priežiūros. Kitaip tariant, palieka gamtos globai. Jauni vėžliukai iš kiaušinių išsiriti tik kitų metų pavasarį.

VĖŽLYS ŠERIASI

Vėžlio kūnui augant ir šlaip šarvui susinešiojus, tam tikrais laikotarpiais raginė dangą keičiasi. Tačiau dangą keičiasi ne visa vienu kartu, bet palaipsniui šeriasi: atsipalaiduoja ir nukrinta atskiros plokštelės ir jų vietoj užauga naujos, pirma vienoje vietoje, paskui tas pats reiškinys vyksta kitoje vietoje.

Minta vabzdžiais, žuvimis, varlėmis ir kitais smulkiais gyvūnais, kuriuos drasko nagais ir raginėmis briaunomis ir ėda tik atskyręs nuo kaulų. Vėžlys labai ilgai gali išbūti nebedes ir šlaip jau yra labai gajus.

VĖŽLYS TURI DAUG PRIEŠŲ

Nors vėžlys ir turi tvirtus šarvus, kurie jam sudaro gerą apsaugą, tačiau turi nemažą ir priešų. Pritykojusios juos sudrasko katės, plėšrieji paukščiai, šlaip negalėdami prie jų prieiti, sugrebe pakelia į viršų ir meta į akmenį, mėgindami sudaužyti jo šarvus.

Be Europoje gyvenančio vėžlio, kituose kraštuose gyvena daug įvairių sausumos ir vandeninių vėžlių, kurie užauga gana dideli. Bet ir šie žemė ropinėja, vėžlinėja labai lėtai, tačiau vandeny jie daug vikresni.

Jūrų vėžliai turi plokštesnį kūną ir jų galūnės yra virtusios plaukmenimis. Jūrų vėžliai gyvena visą laiką vandeny. Į sausumą išeina tik kiaušinių dėti. Jie sveria iki 700 svarų. Kai kurių vėžlių skani mėsa, žmonės ją valgo, o iš jų šarvų gamina įvairius dirbinius.

● Tobulumas pasiekiamas ne tada, kada jau nieko nebegalima pridėti, bet tada, kada nieko nebegalima nubraukti. -- Saint-Exupery.

● Arabų patarlė: Pirmą kartą kai tu mane apgavai, buvo tavo kaltė. Antrą kartą, tai buvo mano kaltė.

● Vienas "bankininkas" aiškina savo pažįstamui: "Aš paskolinau vienam jaunikačiui 100 dolerių vieneriems metams už 50% palūkanų. Ir kadangi aš nebuvau tikras, kad jis man grąžins, iš anksto pasiėmiau palūkanas, teduodamas jam tik 50 dol. Ką tu manai? -- Kad tu esi kvailas: jei tu būtum 100 dolerių paskolinęs dvejiems metams, tau nebūtų reikėję jam duoti nė vieno cento."

● Lopez de Mendizabal, Naujosios Meksikos gubernatorius, 1863 m. Šv. Inkvizicijos tribunolo buvo nuteistas už tai... kad kas savaitę keisdavo svarius baltinius ir penktadieniais mazgodavo kojas. Jis mirė kalėjime 1864 metais.

ŠVEIKO NUOTYKIAI

— Duokit man ramybę, Sveikai, su savo pasakomis!

— Drįstu pranešti, ponas vyresnysis leitenante, kad viskas, ką aš dabar kalbu, — tikra tiesa.

— Sveikai, — supyko vyresnysis leitenantas, — dar kartą įsakau jums liautis su savo pasakomis. Aš neturiu jokio noro klausytis! Kai tik nuvažiuosim į Budejovicus, aš su jumis atsiskaitysiu. Ar jūs žinoite, Sveikai, kad aš liepsiu jus uždaryti daboklėn?

— Drįstu pranešti, ponas vyresnysis leitenante, kad apie tai nieko nesu girdėjęs, — švelniai tarė Sveikas. — Iki šiol apie tai jūs man nieko nesakėte.

Vyresnysis leitenantas nejučiomis griekštelėjo dantimis, atsiduso, išsiėmė iš milinės kišenės „Bohemiją“ ir ėmė skaityti pranešimus apie milžiniškas pergales ir vokiečių povandeninio laivo „E“ žygius Viduržemio jūroje. Bet kai jis pradėjo skaityti pranešimą apie naują vokiečių išradimą, kad su ypatingomis bombomis, mėtomomis iš lėktuvų ir sprogstančiomis tris kartus iš eilės, galima išlėkdinti į padanges išstisus miestus, jo skaitymą nutraukė Sveikas, ėmęs kalbėtis su plikagalviu ponu:

— Atleiskite, jūsų malonybe, ar jūs kartais nebūsitate ponas Purkrabekas, banko „Slavija“ įgaliotinis?

Kadangi plikasis ponas neatsakė, tai Sveikas kreipėsi į leitenantą:

— Drįstu pranešti, ponas vyresnysis leitenante, kad vieną kartą skaičiau laikraščiuose, jog ant normalaus žmogaus galvos privalo būti vidutiniškai nuo šešiasdešimt ligi septyniasdešimt tūkstančių plaukų ir jog paprastai juodi plaukai būna retesni, tai rodo visa eilė pavyzdžių... Vienas felčeris, — tęsė jis nepermaldajamai, — „Spireko“ kavinėje pasakojo, kad plaukų slinkimas pareinąs nuo stipraus dvasinio pergyvenimo, patirto dar įščiose, per pirmąsias šešias savaites po pastojimo...

Bet šią akimirką įvyko kažkas siaubinga. Plikagalvis ponas užpuolė Sveiką ir suriko: „Marsch heraus, Sie Schweinkerl!“¹, ir spyrė jam koja taip, kad tas išlėkė

¹ Salin iš čia, paršei!

DIDŽIAJAME KARE

į koridorių. Paskui plikagalvis ponas grįžo į kupe ir padarė vyresniajam leitenantui mažą siurprizą: jis jam prisistatė.

Sveikas truputį suklydo: plikagalvis subjektas nebuvo „Slavijos“ banko agentas Purkrabekas, o tikrai generolas majoras fon Svareburgas. Civiliškai apsitaisęs, generolas majoras atlikinėjo inspekcinę kelionę po įgulas ir šiuo metu ruošėsi užklupti Budejovicus.

Tai buvo baisiausias iš visų generolų inspektorių, kada nors gimusių pasaulyje.

— Ponas leitenante, — paklausė generolas, — kokioje karo mokykloje jūs mokėtės?

— Prahos.

— Taigi, mokėtės karo mokykloje ir nežinojote tokio dalyko, kad karininkas yra atsakingas už savo pavaldinį? Nieko sau. Antra, jūs plepate su savo pasiuntiniu, lyg su geru bičiuliu. Leidžiate jam kalbėti neklausiamam. Tai dar geriau! Trečia, jūs leidžiate jam įžeidinėti viršininkus. Va, čia tai puikiausia! Iš to aš darau, kad kurias išvadas... Kaip jūsų pavardė, ponas leitenante?

— Lukašas.

Čia generolas majoras išdrožė paskaitą apie tai, kad, kiek jam teko pastebėti, karininkai pastaruoju metu ėmė kalbėtis su pavaldiniais draugišku tonu ir kad čia jis matas pavojingą nuolaidžiavimą įvairios rūšies demokratiniams principams. Kareivis privalęs bijotis savo viršininkų ir drebėti prieš juos, o karininkas neprivalęs prisileisti paprasto kareivio arčiau, kaip per dešimtį žingsnių, ir neturįs leisti žemesnio rango kariams savarankiškai protauti, pagaliau ir aplamai galvoti. Dejal Daugelis šito nesupranta arba nenori suprasti, o čia kaip tik ir esanti nelemtoji pastarųjų metų klaida. Anksčiau komanda bijojusi viršininkų kaip ugnies, o dabar... — Generolas majoras beviltiškai numojo ranka. Dabar daugumas karininku terliojasi su savo kareiviais. Štai ką aš norėjau pasakyti.

Generolas majoras vėl pasiėmė laikraštį ir įniko skaityti.

(Bus daugiau)

KRYŽKELĖS

BUVO SUSITARTA SUVAŽIUOTI ASTRAVE

Vytautas išsiuntinėjo šauklus ruoštis kovai...

— Mes ir ją atiduosime kunigaikščiui. Vytautui, ir tegu sau gražule meškerioja kryžiuočių riterius, — nusišypsojo Krokuvos vyskupas.

— O kaip jis ja meškerios, tai čia jau jo dalykas, — pritarė vyskupui vienas Krokuvos prelatų ir garsiai nusikvatojo.

— Teisybė, čia jau jo dalykas, o mes atiduosime! — afkartoję karaliaus žodžius kancleris, ir vėl visi didikai saldžiai nusikvatojo.

— Na, mosci panie, o ką mes siūsimė į Rittersverderį pas Vytautą? — paklausė Krokuvos kaštelionas.

— Švitrigailą, — pasiūlė kunigaikštis Ziemovitas. Vyskupas pakratė galva ir paaiškino:

— Sugriautų visas derybas, ir ryt poryt sužinotų ir ordinas.

— Tai Kaributą?

Vyskupas vėl neigiamai pakratė galvą.

— O gal ką nors iš mūsų? — paklausė Krokuvos kaštelionas.

— Nei iš jų, nei iš mūsų mes nieko negalim siūsti. Pasiūsimė Mozūrijos kunigaikščio brolių, Plocko vyskupą Henriką. Tai žmogus, kuris bet kam tinka, — pasakė vyskupas.

— O kai išimylės kunigaikštienę ir išsauks Vytautą dvikovon, — paabejojo pakancleris.

— Vytauto dvare rasis gražuolių ir be kunigaikštienės.

— Na, panovie magnaci, jei prieštaraujančių nėra, tai ji ir siūsim? — primygtinai paklausė vyskupas.

Prieštaraujančių neatsirado.

— O kur mums suvažiuoti?

— Gardine?

— Ne, arti vokiečių pilaitės.

— Vilniuje?

— Per skaudi vieta ir jiems, ir mums... Geriau jau Astrave: ir mums patogiu, ir jiems toliau nuo visų įvykių, — vėl nulėmė Krokuvos vyskupo žodis.

Buvo nutarta suvažiuoti Astrave.

Po valandėlės ponai magnatai jau tarėsi kitais valstybės reikalais.

★

— Na, Šarka, ar dar toli Vėžiškės? Aš baigiu šalti, — paklausė bajoras Miškinis priskirtą jam iš Rittersverderio palydovą Šarką ir pasipurtė.

— Nebetoli, bajore: išlindę iš miško, tuojau pamatysime ir tvirtovę.

— O ar didelė Sudimanto tvirtovė?

— Jo tvirtovė, bajore, tai apylinkės raistai, pelkės, neįžengiamos girios, o pilies sienų tik kuorai, ir aplink sienojais apstatyta... Dar kažin patį bajorą namie ar rasim — jis visuomet medžioja. Pirma, būdavo, Prūsų pasieny gaudydavo miškuose kryžiuočius, o dabar, kai kunigaikštis užgynė, tai medžioja. Jis ir duoklę kunigaikščiui moka žvėriena... Betgi šaltis, bajore. Gal jau paskutinis. Kovo pradžioje visuomet tokie šalčiai esti... Ačiū Praamžiui, kad dar sniego negilu.

— Ar tu ne krikščionis, kad savus dievus mini? — paklausė Šarką bajoras Miškinis.

— O kam man svetimieji... Bet kažin gi, bajore, kaip dabar bus, kai kunigaikštis išvys kryžiuočius, ar vėl prie savųjų dievų grįšime, ar dar kol kas reikės kryžius garbinti?

— Iš kur tu, Šarka, žinai, kad kunigaikštis išvys kryžiuočius?

— Žmonės taip porina. Ir aš patį matau: pirma būdavo kunigaikštis jų pilyse kaip svečias, o dabar, žiūriuos, jau šeiminkas. O per Ringailės vestuvės — kuomet mūsų kunigaikštis ne karalius! Ir visi jam lenkėsi, ir kryžiuočiai, ir mozūrai meilinos. Betgi ir vestuvės, vestuvės, bajore, — tikrai karališkos. Pasakyk, bajore, kas didesnis: kunigaikštis, karalius, cesorius, imperatorius ar vyskupas?

— Visi dideli:

— Bet vis dėlto kuris jų didesnis?

— Cesorius.

— O imperatorius?

— Imperatorius tas pats, kas ir cesorius.

— O paskui?

— Karalius.

— O po karaliaus?

— Po karaliaus kunigaikštis ir vyskupas vėl abu lygūs.

— Tai Ringailės vyras lygus mūsų kunigaikščiui?!

— Kad ir mūsų kunigaikštis karalius, mes jį dar užpernai paskelbėm savo karaliumi, tik lenkai nenori pripažinti.

— O kas mums lenkai! Mes jų pilis griunam!

— Žinoma, niekis!

— Taigi, bajore, kad dabar ir jie mūsų kunigaikščio bijo. Bijo ir lenkai, ir ordinas. O žmonės sako, jei tik kunigaikštis užsidės karūną, tai ir jis, kaip karalius Mindaugas, tuojau nusikratys kryžiuočiais ir vėl pradės savuosius dievus garbinti. Užtat žmonės savųjų dievų ir nemeta — vis laukia...

Jojo abu raiteliai ir šnekučiavo. Bajoras Miškinis, nors ir daugiau žinojo už savo palydovą, bet nenorėjo jam visko išpasakoti. Kelias visėjo giria. Kartais jis ir visai dingdavo po sniegu ir, regejos, pasimesdavo miško užvingiuose. Bet Šarka jojo tiesiai ir be kelio. Šalo. Pūtė šiaurys. Ant kelio ir pamirkėmis buvo matyti žvėrių pėdsakų. Per ilgą kelionę abu raiteliai pavargo, sušalo ir, supdamiesi į meškų kailio skrandas, iš nuobodumo vis šnekučiavo.

— Kažin gi, bajore, kai dabar mūsų kunigaikštis susigiminiavo su krikščioniškais valdovais, — Maskvos, Mazovijos ir Mozūrų, — tai kažin, ar jie padėtų mums išvyti kryžiuočius? — vis teiravosi Šarka.

— O kad mūsų kunigaikštis kryžiuočių vyti ir nemaną: jie jam tarkininkauja, padeda prieš Skirgailą ir Jogailą...

— Bet žmonės kaip neapkenčia kryžiuočių! Ir kad tik kunigaikštis leistų, mes patys jais atsikratytumėm. Vienas Sudimantas su savo vyrais kiek jų išžudytų.

— Ateis laikas, Šarka, viskam bus galas, o dabar daugiau kantrybės ir paklusnumo, — nubagė bajoras Miškinis ir paklausė: — O kurgi bajoro Sudimanto margės, kad jų nesimato?

— Jo margės, bajore, tai ten, kur niekas nieko nesėja ir nepiauna — už miškų ir raistų. Ten jo rūšiai pilni skydų, šarvų, žalvario sagučių, kalavijų, o sergsti jo turtus ant grandinių prirakinti kryžiuočių griaučiais! Tenai jis laiko ir savo belaisvius grandinėmis surakines.

— Ar tu esi ten kada buvęs?

— Aš būti nebuvau, bet žmonės porina. Sako, iš tolo girdėti, kaip jo belaisviai grandines velka.

Išlindę iš miško, pamatė ir bajoro Sudimanto pilį. Pilies sienos buvo medinės ir iš tolo atrodė it nebaigtas statyti ir tik prie stogo privestas didelis tvartas. Aplink visą pilį pristatyta storų sienų, drūtgaliais aukėtyt, ir taip jie prie viršutinių kuorų prišlieti, kad, bent kiek pastumti, visu sunkumu griūtų į lauką ir triuškinėtų užpuolikus.

Bajoras Miškinis sustojo ir, pridėjęs prie lūpų ragą, sutrimitavo.

Po valandėlės prasivėrė pusė vartų. Abu raiteliai įleido vidun.

— Tesergsti jus Perkūnas arba krikščionių dievai, — prakalbino bajoras Miškinis žmones, pasitikusius juos vartuose.

— Nei lenkų, nei kryžiuočių dievams čia vietos nėra: čia vieši tik mūsų dievai! Tesergsti ir jus mūsų rūstusis Perkūnas, — atsakė pasitikęs juos vyresnysis pilies vyras ir, uždaręs vartus, paklausė: — Ką pasakysite, geri žmonės? Jei svečiai, prašome į vidų, gersim alų ir midų; jei kiemo nors šnipai, tai vartai daugiau jums čia nebeatsidarys!

(Bus daugiau)

Lietuviai Advokatai

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEWTON 9-6620

K. W. MICHELSON
87-14 111th Street
Richmond Hill 18, N. Y.
Virginia 6-6060

ST. BREDIS, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APplegate 7-7083

A. J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

A. ANDRIUSKEVIČIUS
Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIU
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-2318

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER Co., Inc.
Lietuviškos ir angliškos
rašomosios mašinėlės
žemiausiomis kainomis:
Nuo \$30.00 ir t.t.

Taip pat skaičiavimo
mašinos, mimeografai ir
kiti raštinės reikmenys.
119 WEST 23rd STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel. CHelsea 3-8086

BILL'S BAR
(Buv. Atletų Klubo name)
W. OSIPPAUSKAS
Savininkas
Geri gėrimai, geras maistas,
draugiška nuotaika
168 MARCY AVENUE
Brooklyn 11, N. Y.
EV 4-9709

JOSEPH DOBROW
Real Estate - Insurance
NOTARY PUBLIC
580 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. ST 2-8862

JOHN BALTADUONIS
Frankford Avenue
C A F E
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

CASINO THEATRE
210 F. 86th Street
New York, N. Y.

Nuo rugsėjo 27 iki spalio 3
MEINE KINDER UND ICH
DAS FORSTHAUS IN TIROL

CLEVELANDO LIETUVIAI

J. ANTANAITIS

Clevelando Tėviškės garsų radijo programos vedėjai: kairėje (buvęs) Balys Auginas ir dešinėje (dabartinis) Juozas Stempužis.

TĖVIŠKĖS GARSAI

RADIJO BANGOMIS

Beveik kiekviena didesnė lietuvių kolonija turi lietuvišką radijo programą. Tačiau Clevelando Tėviškės Garsų radijo programa kai kuriais atžvilgiais yra skirtinga nuo kitų kolonijų lietuviškų programų.

Pirmiausia, jos esmę sudaro ne biznis, tai yra skelbimai, bet lietuviška muzika, gimtasis dailusis žodis ir lietuviško gyvenimo informacijos. Antra, Tėviškės Garsų lietuviškos radijo programos globa, per Radijo klubą, priklauso visai Clevelando lietuvių kolonijai.

Dar senesniais laikais Clevelando lietuviai turėjo savo radijo programą, kurią globojo Vaizbos butas, bet ji veikė nepastoviai, o vėliau ir visai išnyko.

Tėviškės Garsų programa suorganizuota 1949 m., Tautos Šventės proga. Jos vienu iš pirmųjų iniciatorių buvo Jaunutis

Nasvytis, aktyviai talkinant čia gimusiam veikėjui K. Šukiui. Netrukus prie šio darbo prisijungė muz. Alf. Mikulskis, kuris apsiėmė redaguoti muzikinę dalį, o buvęs Kauno Radiofono pranešėjas B. Auginas 5 metus radagavo pačią Tėviškės Garsų radijo programą, rašė vaidinimus ir t. t.

Radijo klubas, kuris perėmė šią programą, įsisteigė 1952 m. Jam vadovauti buvo išrinktas J. Stempužis, o nuo 1955 m. pavasario jis perėmė ir programos vedėjo pareigas.

Clevelando lietuvių radijo programa 1952-7 metų laikotarpy iš lietuvių visuomenės yra gavusi apie 8,000 dol. paramos. O per tą patį laiką radijo transliacijos kainavo 23,000 dol. Lietuvišką radijo programą daugiausia remia vietos lietuvių bankas, prekyb. Iz. Samas ir ALP klubas. Be to, stambiausi

rėmėjai yra A. Novickienė ir inž. P. Ziūrys.

Tėviškės Garsų radijo programa kolonijos gyvenime turi plačią įtaką. Ji rūpestingai paruošiama, pasižymi gera muzikine dalimi, kartais įdomiais pasikalbėjimais, plačia vietinio gyvenimo apžvalga, jaunimo valandėlėmis ir kt. Turi juostose Simkaus kantatą "Atsisveikinimas", Zilevičiaus "Vytauto Didžiojo kantatą", Lietuvos himną ir "Lietuviai esame mes gimę." Be to, turi Čiurlionio ansamblio įdainuotus su simfoniniu orkestru, A. Brazio, Polynos Stoškos, V. Verikailio, Varpo ir kitų menininkų bei chorų įdainavimus. Instrumentinės muzikos repertuare yra tokius retenybės, kaip Karlovičiaus Lietuviškoji Rapsodija įgrotą simfoninio orkestro ir Louis Scarmolin Lietuviškoji Rapsodija, atlikta vieno Amerikos universiteto orkestro.

Šiuo metu Clevelando Radijo klubui vadovauja: Alf. Mikul-

PERSITVARKE LB VALDYBA

Buvusiam pirmininkui J. Virbaliui pasitraukus, dabar Clevelando LB apylinkės valdybą sudaro: P. Balčiūnas pirmininkas, K. Karpius vicepirmininkas ir nariai (vaizrams reikalingi): L. Sagys, A. Gailiūsis, J. Mikonis, L. Salasevičienė, K. Ziedonis, F. Eidimtas ir Z. Dautartas (naujai įėjęs iš kandidatų).

SLA CENTRO IGALIOJINIS CLEVELANDE

SLA plėsdamas savo veiklą, įvėdė centro igaliojinių tarnybą, kurie skiriami didesnėse lietuvių kolonijose. Clevelande SLA Centro igaliojinių paskirtas Jonas Virbalis, ligėsiol plačiai pasireiškęs visuomeninė veikla.

MUMS RASO

Gerbiamas Redaktorai:

Dėkodamas Tamstai ir Tamstos bendradarbiui iš Los Angeles už įdėjimą nuotraukų ir gražaus aprašymo apie suruoštą iškilmes p.p. Danetos ir Bronio Railos bute (Vienybės 35 nr.) prof. Mykolo Biržiškos 75 metų sukakčiai paminėti, prašau suteikti vietos papildyti kaikiuriuos ne visai tikslus Tamstos korespondento paminėtus duomenis.

Šis pobūvis, berods pats pirmas iš prof. M. Biržiško 75 m. amžiaus sukakties progai ruošty paminėjimų Amerikoje, Los Angeles mieste buvo suruoštas Amerikos Lietuvių Rezistencinės Santarvės Los Angeles skyriaus valdybos iniciatyva, visą jo paruošimo našę pasiėmus skyriaus valdybos sekretorei p. D. Railienei. Pobūvyje dalyvavo ne tik ALRS skyriaus nariai, bet ir visa eilė profesoriaus artimų bičiulių ir gerbėjų. Dailininko A. Rūkštelės nupieštas profesoriaus portretas buvo jam įteiktas kaip specialus ALRS Los Angeles skyriaus dovana, pagerbiant savo narį ir LRS Garbės narį, o ne "Los Angeles lietuvių vardu", kaip Tamstos laikrastyje pranešta. Minėjimo metu tai buvo išakmiai pasakyta.

Kiek man žinoma, Los Angeles lietuvių vardu kitą profesoriaus sukakties minėjimą vėliau, per Mykolines, ruošia Los Angeles Lietuvių Bendruomenės valdyba. Gal kartais dėl šios priežasties korespondento aprašyme ir įvyko minėtieji supainiojimai.

Ignas Šesplaukis, ALRS Los Angeles skyriaus pirmininkas

Sakinys "Los Angeles lietuvių vardu" atsirado, begaminant parašą po nuotrauka, ir tai įvyko, savaime suprantama, be blogos valios. - Red.

KRIKŠTYNOS

Los Angeles, Cal. - Žinomas lietuvių literatūros vertėjas anglų kalbon Miltonas Starukas rugsėjo 14 d. pakrikštijo savo pirmąją dukrelę Kristinos vardu.

Mamytė Nina ir tėvelis Miltonas gyvai, vaišingai linkmino svečius. Dalyvavo: Bernardas Brazdžionis, Grigas Valančius, Jurgis Gliada, Kljanskas, Rugelis, Vidžiūnas, T. Vizgirda, Bronius Budginas, Algirdas Gustaitis, Kazys Lukšys, Povilas Jasiūko-

MOMENTO AKTUALIJOS

Šiuo metu Clevelande jaučiamas darbų atoslūgis. Kai kurie fabriškai yra atleidę darbininkų. Tačiau dar netenka kalbėti apie ryškesnę bedarbę.

Daugelis lietuvių savo namus šv. Jurgio parapijos ribose paroduoda ir kelias toliau į rytinę miesto dalį.

-- INFORMACIJAS VIENYBĖS CLEVELANDO LIETUVIŲ SKYRIUI galima perduoti telefonu: Utah 1-3072.

nis, Kilmoniai, Fabijonienė, Algirdas Jonynas, Bronius Gediminas, Florence Korsakaitė, Polikailčiai ir kt.

LIETUVOJE

• Dabar Lietuvoje dirba 3,500 gydytojų, skelbia Vilniaus radijas, ir yra 150 kaimo ligoninių gi mirtingumas sumažėjęs 33%.

• Lietuvoje užregistruota apie 600,000 tautosakos kūrinių. Vien dainų užrašyta 22,000, kurias numatoma išleisti 20 tomuose.

• Spalio mėnesį Rygoje įvyks pirmasis Pabaltijo valstybių muzikos festivalis, kuriame bus grojami naujausi lietuvių kompozitorių kūriniai.

• Kaune atidaryta Kauno dailininkų jubiliejinė paroda. Išstatyta daugiau kaip 300 tapybos, grafikos ir skulptūros darbų.

MARGUCIO 1957 SPALIO 27 D. **Jubiliejinė SVENTE** CONRAD MILTON SAULIS CHICAGO

DOVANŲ SIUNTINIAI I LIETUVĄ

SKUBIAI PRISTATOME Pilnai garantuojame

SPECIALUS!!!

10 svarų cukraus ir

10 svarų taukų \$20.00

CARE \$25.00

1 sv. kavos pupelių

1000 gr. rukyto Bacon

1 sv. razinkų

500 gr. sūrė (40% drėb.)

10 pakelių Chesterfield cig.

1000 gr. salami

200 gr. Ceylono arbatos

SUDĖTINIS

SIUNTINYS \$62.00

3½ jardo vilnonės medžiagos vyriškam kostiumui

2½ jardo pamusų

3 jardi vilnonės medžiagos moteriškam kostiumui ar suknelei

4 jardi spausdintos medžiagos suknelei

30 gūzikų

6 seivos siūlų

1 pak. adatų

Visi daiktai geriausios rūšies ir anglų gamybos. Tie siuntiniai su nurodyta kaina apmokėti muitu ir gavėjams nieko neturi mokėti.

SVARBU!!!

Vartoti daiktai daugiau neišleidžiami. Mes priimame jūsų supakuotus siuntinius su naujais drabužiais ir tekstilėmis. Mes taip pat siunčiame vaistus oro paštu.

Prašome reikalauti mūsų kainoraščių.

GRAMERCY SHIPPING COMPANY

118 East 28th Street

New York 16, N. Y.

Tel. MU 9-0598

Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6, seštad. 10 - 1.

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIUNTINIAMS PERSIŪSTI I SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR KITUS KRAŠTUS YRA

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.

Tel.: Ingersol 7-7272, Ingersol 7-6465

Mes nesifilome mūsų klientams brangias dovanas. Mūsų dovana tai pirmos klasės patarnavimas ir skubus siuntinių pristatymas.

PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS GAVEJO PARAŠU.

PRĖMIMO PUNKTAS

NEW YORK CITY, 78 Second Ave. Tel. ORchard 4-1540

MŪSŲ SKYRIAI:

DETROIT 12, MICH. 11601 Jos Campau Ave. Townsend 8-0298

HARTFORD, CONN., 651 Albany Avenue CHapel 7-5164

LOS ANGELES, CAL., 121 S. Vermont Ave. DUnkirk 5-6550

PHILADELPHIA 23, PA. 832 North 7th Street WA 3-1747

CHICAGO, ILLINOIS, 3741 W. 26th Street, CR 7-2126

NEWARK, NEW JERSEY, 263 Market Street, MA 2-6937

Tai buvo 1936 metais, kai adv. Jonas Bagdžiūnas Borden, lietuvių moksleivių lydimas, aplankė Aušros Vartus Vilniuje.

J. Bagdžiūnas

(Tęsinys iš 5 psl.)

Šiandien Laisvės Varpas Karo Muziejaus bokšte nebeskamba. Daugelio tautai brangių asmenų, kaip baltaplaukis Tumas Vaižgantas, Petras Vileišis, Jonas Šliupas ir kiti nebėra. Ir todėl brangindami jų atminimą, mes ypač su giliu nuoširdumu vertiname ir branginame tebegyvenančius mūsų veikėjus, tokius, kaip adv. Jonas Bagdžiūnas Borden. Jie savo praeities darbais mus, jaunesniuosius, skatina toliau tarnauti Lietuvai.

...

Jau minėjome, kad adv. Jonas Bagdžiūnas Borden anais nepriklausomybės metais aplankė Lietuvą, kur už savo nuopelnus tautai buvo apdovanotas Vytauto Didžiojo ordeno ženklu. Bet jis tada nebūtų baigęs savo misijos, jeigu nebūtų nvykęs ir į lenkų okupuotą Lietuvos sostinę Vilnių, kur ta proga Lietuvių Komiteto pirmininkui K. Stašui iškėlė 100.000 zlotų, taip reikalingų lietuviškoms mokykloms palaikyti. Padėjęs vainikus ant dr. J. Basanavičiaus, kun. Kraujalio, dr. Alseikos ir Petro Vileišio kapų, aplankęs lietuvių įstaigas, Bagdžiūnas lėktuvu grįžo į Kauną, kur spaudos atstovams tada pareiškė:

"Nors Vilniuje išbuva apie 5 dienas, bet kiek leido sąlygos, suspėjau aplankyti beveik visas lietuvių laikomas kultūrines įstaigas ir susitikti su žymiausiais Vilniaus lietuvišiais. Ypatingai dėkingas esu p. Stašiui, kuris man parodė žymesnes Vilniaus vietas ir nuvežė į Trakų pilį. Iš Trakų pilies parsivežiau rastų suakmenėjusių ornamentų ir žemės, o Gedimino kalno žemės visą dėžutę pridėjęs man iškėlė p. Stašys. Šitas sostinės relikvijas vežuos į Ameriką".

...
Nuo to laiko, kai paskutinį kartą adv. Jonas Bagdžiūnas, Borden lankėsi Lietuvoje, daug

kas pasikeltė. Laisvės Varpas, kurį jis tada vėl girdėjo skambant, šiandien tyli. Kaip ir pati Lietuva maskolių okupacijoje. Bet mes norėtume ti-

GIRDI WORCESTERY.

Lietuvių Radijo Korp. vadovaujama Stepono ir Valentinės Minkų, dėkoja Worcesterio radijo klausytojams už laiškus, pranešant kad stotis WLYN, 1360 bangos, per kurią dabar transliuojama Lietuvių Radijo Korp. programa sekmadieniais nuo 2:30 iki 3:00 val. po pietų, girdisi aiškiai Worcesterly.

Prašo radijo klausytojus ir iš kitų miestų, pranešti, nes norėtumėte sužinoti kaip toli girdisi programa.

Tegul pinigai Jums dirba!

Daugelis iš jūsų dirbate industrijoje (monėse ir turbūt ne kartą esate pagalvoję -- kaip malonu būtų dalyvauti didžiųjų pramonės korporacijų, kaip Gen. Motors, Chrysler, Gen. Electric, US Steel, Standard Oil (N. J.) bei įmonių pelne.

Dabar tai yra visiems įmanoma per investicijos fondus. Tie fondai -- MUTUAL FUNDS yra priderinti ir prie mažų investorių, kurie nori savo sunkiai sukrautas santaupas leisti dirbti.

Rašykite, o mes visą informaciją lietuviškai bei angliškai siunčiame be jokių įpareigojimų.

Vardas, Pavardė.....

Amžius .....

Adresas .....

KING MERRITT and CO., INC.
FOREIGN LANGUAGE DEPT.
391 Grand Avenue
Englewood, New Jersey
Tel.: Whitehall 4-2220 (N. Y.)
Lowell 7-0100 (N. J.)

kėti, kad adv. Jonas Bagdžiūnas Borden dar sulauks tos dienos, kada jo Laisvės Varpas vėl prabilis Lietuvai -- laisvai ir nepriklausomai valstybei.

Toks yra mūsų linkėjimas šiam garbingam veikėjui, sulaukusiam deimantinės amžiaus sukakties.

CONCORD STAMP

79 Warren Street, New York 7, N. Y.
BE. 3-6828

INGRAVED BAKELITE DESK SIGNS

- NEW ACCOUNTS
- INFORMATION
- RECEPTIONIST
- DEPOSIT REQUIRED
- DESK CLERK
- INDIVIDUAL NAMES, etc.

\$ 4.50

NEW ACCOUNTS

LAI DOTUVIU DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

LIETUVIŠKA DUONA - LIETUVIŠKAS SŪRIS LIETUVIŠKOS DEŠROS IR SKILANDŽIAI

JONAS ANDRULIS
Michigan Farm Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą PETRĄ LISAUSKĄ, 64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

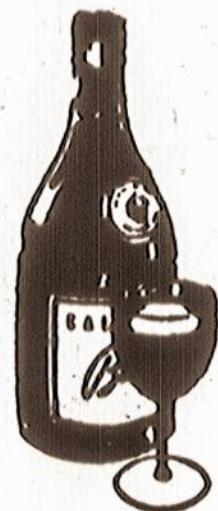

PARK FLORIST
MATTHEW MAZEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet
kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
(Skeisai nuo Haven teatro)

WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112

**REPUBLIC WINE
& LIQUOR STORE**

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 7-2089

**SCHUYLER SAVINGS
and
LOAN ASSOCIATION**
of Kearny, N. J.

ĮSTEIGTA 1924 m.

Julius Paknis, President
George Katilus, Vice-pres.
Peter W. Velevas, Ex. Mgr.
Joseph M. Belza, Treasurer
Mrs. S. Dasker, Asst. Sec'y
24 Davis Avenue
KEARNY, NEW JERSEY

Atdara kasdien, išskyrus šė-
tadienius ir šventadienius, nuo
10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadi-
dinių vakarais nuo 6 iki 8:30.

MOKAMA 3

Kapitalas \$1,600,000

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS
AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-9785

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET / BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9737

M. AND Z. COLLISION WORKS

JULIUS MALDUTIS

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas
naujomis, dažymas ir poliravimas
937 GRAND STREET / BROOKLYN 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.) Tel. EVERgreen 8-9794

Pajamų mokesčių, buhalterijos ir apdraudos
reikalais kreiptis į --- FRANK DIMAS

764 CYPRESS AVENUE / RIDGEWOOD 27, N. Y.
(Du bloka! nuo Myrtle Ave. stoties, Canarsie line)
Atdara kasd. nuo 3 v.p.p. iki 9 v.v. Sest. nuo 10 r. iki 6 v.v.
Telefonai: EV 1-4774, MI 2-4076

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street / Brooklyn 1, N. Y. / MAin 4-6400
700 Caroline Ave. / N. Valley Stream, N. Y. / VALley Stream 5-0783
LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokiems pobūviams prie-
namomis kainomis. Geriausi gėrimai pigiausiomis kaino-
mis. Lietuviški maisto gaminiai.
Patriotiniu organizacija susirinkimams patalpos nemokamai.
Visais reikalais kreiptis į klubo vedėja V. E. MIKALAUSKA.

280 UNION AVE / BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9672

Draudimo reikalais, taksų paruošimas, Notarinių
dokumentų tvirtinimui, kreiptis į
JUOŽA ANDRIUSI

GENERAL INSURANCE BROKER - NOTARY PUBLIC

Uzpildomi federaliniai ir valstybes taksai, tvirtinami doku-
mentai ir atliekami visu rusiu draudimai: gyvybes, namu,
baldu, automobilju, bizniu ir t.t. Geras Patarnavimas.

87-09 JAMAICA AVENUE / WOODHAVEN 21, N. Y.
Kasdien iki 8 v.v. Sest. iki 6 v.v. / Tel. Virginia 7-4477

TONIKAS VIDURIAMS

Cia yra nam-
nė gyduolė: mi-
šiny s šakny, žo-
lių ir sėklių. Ji
vartojama arba
tos formoje nuo
šių ligų: skil-
vio nevirškini-
mo, inkstų (kidney's), odos
išbėrimo, gerklės užklimimo,
plaučių uždegimo, vidurių
liuosavimo, puslės ligų, šir-
dies supykimo, šturpullavi-
mo, peršalimo, dieglių, reu-
matizmo, bronchito, rožės,
riemens deginimo, galvos
skaudėjimo, sąnarių gėlmo,
ir nuo daugelio kitų vidurių
ligų. Šios arbatos svaras
kainuoja \$4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

Visame New Yorke nerassite gražesnių ir
patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius
-- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių. --

J. WEINSTEIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET / BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 7-1123

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

BARAS - RESTORANAS * VYTAUTAS BELECKAS, Sav.
Salė vestuvėms, susirinkimams, parengimams.

1883 MADISON STREET / BROOKLYN 27, N. Y.
(Prie Forest Ave. stoties, Ridgewode) / Tel. EV 2-9586

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių užėgų Brooklyne.

273 GRAND STREET / BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9533

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, (vairių progų - vestuvių,
krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų,
Jums geromis sąlygomis padarys

VYTAUTAS MAZELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

J. Markiewicz

AND SONS, INC.

Laidotuvių Direktoriai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

KARLONAS

FUNERAL HOME

Lietuviams tarnauja dau-
giau kaip 20 metų.

280 CHESNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181.

ŠAUTUVAI

Kastik medžiokišs spor-
tul reikalinga, yra gau-
nama mūsų krautuvėje.
Mes parūpiname leidi-
mus. Taip pat slunčiame
šautuvus į Europą.
ZIRMO COMPANY

146 Park Row
New York 7, N. Y.
Tel. REctor 2-0231

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE / BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS / Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE / BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS / Tel. EVERgreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS / ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius / Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET / BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC / Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. / J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE / WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS / Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE / BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR / Tel. EVERgreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE / BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
(vairiems reikalams).

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

ORMAN & MICHELSON

110-04 Jamaica Ave., / Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

VIEŅYBĒ

J. Mažionis su žmona buvo atvykęs iš Washingtono aplankyti draugų New Yorke ir New Jersey. Svečiai viesėjo pas Trečiojus Newarko ir pas Abraičius Richmond Hill. Ta proga aplankė Vienybės įstaigą.

Florence Ragelytė, Vienybės skaitytoja ir rėmėja Augusto Ragelio jauniausioji duktė, rugsėjo 21 d. susituokė su Harold Anthony Ehrhardt. Jungtuvės įvyko St. Martin of Tours bažnyčioje, vestuvinis pokylis -- Showboat salėje, Brooklyne.

Vincė Jonuškaitė išskrenda į Toronto, Kanadą, kur ji dainuos koncerte. Grįžusi, solistė atidaro dainavimo studiją. Dėl pamokų prašoma skambinti GL 5-0288.

Vincas Vyšnius, mūsų skaitytojas, buvo nuvykęs su žmona Edna atostogų į SLA vasamąjį, Atlantic City, N. J. Ta proga jis dalyvavo Amerikos Legiono suvažiavime, kur Bostono lietuvių legionierių dūdų orkestras laimėjo varžytines.

J. Lugauskas, vietos biznierių, nuvykęs su šeima atostogų į Ithaca kalnus New Yorko valstybėje, siunčia mums linkėjimus.

II. Žemelis praneša, kad jis baigia paruošti specialų Vienybės numerį, skiriamą Rochesterio lietuvių kolonijai. Leidinys bus plačiai iliustruotas.

A. Banevičius, LSB užsienio skyriaus vedėjas, rugsėjo 14 d. susituokė su panele Vizbaraitė.

Aldona Stanaitytė ir Donatas Gasiūnas, abu aktyvūs Santaros nariai, praeitą sekmadienį susituokė. Vestuvių vaisės įvyko Stanaičių namuose, Middle Village, N. Y.

Vyt. Vaitaitis praneša, kad jo tėvų namuose, 67 Woodbine St., Brooklyne, rugsėjo 27 d. įvyks visuotinis Santaros susirinkimas.

Albinui Elskui, dailininkui, jo žmona Ona padovanojo antrą dukterį.

MIRĖ

Rugsėjo 5 d. mirė Jonas Jurevičius, 62 m. amžiaus, gyvenęs 182 Hale St. Brooklyne. Palaidotas rugsėjo 9 d. iš Karalienės Angelų parapijos bažnyčios į Sv. Jono kapus. Liko žmona Sofija, sūnus Jonas, duktė Lucy, žentas ir marti. Laidojo S. Aromiskis.

DEŠINĖJE: New Yorko Lietuvių Tarybos metinio susirinkimo dalyviai: V. Michelsonas, V. Alksnins, A. Žilinskas, J. Šlepetyš, S. Lūšys, P. Narvydas, J. Ginkus, A. Novickis, J. Sirusas, V. Barčiauskas, A. Kynastas, A. Škėrys, P. Vainauskas, J. Stilsonas, A. Varnas, J. Džikas ir kiti.

Vienybės nuotrauka.

Pradėjome naujus mokslo metus

Maironio šeštadieninė Mokykla Brooklyne jau pradėjo 1957 - 58 mokslo metus praeitą šeštadienį, rugsėjo 14 d., Apreiškimo parapijos mokyklos patalpose, kun. klebono Norberto Pakalnio globojamoje.

Susirinko gausus mokinių skaičius, bet vietų dar yra daug. Todėl visi lietuviai vaikučiai yra kviečiami testuoti pradedant mokslą arba pradėti pirmus žingsnius.

Kiekvienam lietuviui, esančiam išėivijoje, yra brangus lietuviškas žodis, nes jis primena vargę ir kančios esančią tėvynę. Kiekvienai motinai bei tėvui yra brangus jų vaikas, todėl yra šventa pareiga perduoti brangiausią turtą savo įpėdinams: tėvų bei protėvių kalbą.

Tai nėra lengva padaryti kiekvienam pavieniui. Reikia džiaugtis, kad yra įkurta ir tebeveikia šeštadieninė mokykla. Joje vaikučiai ir jaunimas semiasi žinių apie Lietuvą, jos kalbą, praeitį, miestus ir žemę. Moko žaisti žaidimų, šoka tautinius šokius ir bendruose suėjimuose lietuviškoje dvasioje linksmynasi. Taip pat mūsų jaunimas atitraukiamas iš svetimos aplinkos ir auklėjamas jų elgesys, drausmingumas ir tvarka taip, kaip jų tėvai ir vyresnieji buvo auklėjami Lietuvoje.

Vis daugiau tenka išgirsti iš paliktos tėvynės, kaip ten branginama lietuvių kalba ir visa kas lietuviška. Būtų nu-

sikaltimas neatsakyti broliams tuo pačiu! Baisu ir pagalvoti, kad kada nors lietuvis sutikęs lietuvi, giminaitis giminaiti, o gal net brolis brolį -- nesuskalbės sava kalba... Vergijoje lietuvis visada išliks tvirtas, bet tas, kuris nemokės tėvų kalbos, gali būti laisvėje gyvenančio lietuvių vaikas. Ar nebus gėda, kad aukščiausius jausmus būsim išmainę į trupinį aukso, gardaus valgio šaukštą?

Ar vaikas lanko lietuvišką mokyklą -- tėvų valia. Todėl mokykla, nors jau pradėjusi darbą, dar kartą prabyla į lietuvių tėvus: perduokite savo vaikams lietuvišką širdį, lietuvių būdą, kalbą ir meilę Lietuvai!

Yra lietuviška mokykla, yra pasišventę mokytojai ir puikios sąlygos, o mokslo vaisiais džiaugsis tėvynė, tėvai ir patys mokiniai.

E. R.

Rugsėjo 28 ir 29 d. SLA penktoji apskritis ir Lietuvių Spaudos Klubas organizuoja dviejų dienų išvyką į Atlantic City, N. J.

PARDUODAMA:

16 butų mūrinis namas, labai gerame stovyje, geroje vietoje, už \$15,000. Grynais \$5000. Pirkėjui gražus butelis. Brokeris JUOZAS GRABAU, 227 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y. ST 2-7524.

IŠNUOMOJAMAS

vienas gražus kambarys 84-07 89th Street, Woodhaven. Prasoma kreiptis telefonuojant: VI 6-5311.

NEW YORKO LIETUVIŲ TARYBOS SUSIRINKIMAS

Rugsėjo 20 d. Lietuvių Atletų Klube Brooklyne įvyko New Yorko Lietuvių Tarybos metinis susirinkimas. Šį kartą turėjo būti renkama nauja valdyba, bet nominacijų komisijai ir dalyviams nesutarus dėl jos sudėties, klausimas atidėtas kitam susirinkimui.

Be kitų klausimų, susirinkime buvo plačiai diskutuota New Yorko Lietuvių Tarybos inkorporavimas. Mat, paaiškėjo, kad neatsakomingi ir net įtariamai asmenys, pasivadinę "antikomunistais", bando veikti New Yorko Lietuvių Tarybos vardu. Todėl N. L. Tarybos vardui apginti, pirmininkas adv. S. Briedis pasiūlė ją inkorporuoti. Be to, jis skaitė ALT centro sekretoriaus dr. P. Grigaičio laišką, kuriame išpėjama, kad kai kas iš tų "antikomunistų" yra įtartinai

ir net gali būti kieno nors agentai.

New Yorko Lietuvių Tarybos inkorporavimo klausimas, plačiai jį išdiskutavus, taip pat atidėtas kitam susirinkimui. Bet dauguma buvo tos nuomonės, kad New Yorko Lietuvių Taryba, būdama inkorporuotos Amerikos Lietuvių Tarybos skyriumi, neprivalo būti inkorporuota.

Ateinančiais metais Amerikos lietuvių kolonijos ruošiasi iškilmingai minėti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 40 metų sukaktį. Todėl būsimame New Yorko Lietuvių Tarybos susirinkime šis klausimas be abejo bus svarstomas visu rimtumu.

REIKALINGA VIREJA

Vienos lietuvių parapijos klebonijai reikalinga vireja. Kreiptis: DA 6-2236.

ELENAI IR STASIUI SANTVARAMS

jų Vienturčiui Sūneliui ALGIUI mirus

nuoširdžią užuojautą reiškia

RITA IR JONAS LENKTAIČIAI

Mūsų Mieluosius

ELENĄ IR STASI SANTVĀRUS

skaudžiausią nelaimę kenčiančius dėl Jųjų

Mylimojo Sūnelio AGUČIO mirties

širdingiausiai užjaučiame ir drauge liūdime.

ULĖNAI

MIRUS JONUI BARTNIKUI-BARTWICK

jo žmonai Antaninai ir dukrai Dorothea

gilią užuojautą reiškia

RITA IR JONAS LENKTAIČIAI

ALGIRDAS IR RINGAUDAS BAGDONAI

su šeimomis, giliai liūdėdami, praneša draugams ir pažįstamiems apie jų tėvo žurnalisto

MATO BAGDONO

mirtį Lietuvoje 1957 m. liepos 28 d.

